

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

К ВИДАННЯ XXXIX

ГРУДЕНЬ — 1989 — DECEMBER

Ч. 390

Малюнок Олеся Тимошенка

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

в Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Gregory Hawryluk
18 Meadowbrook Ave.
St. Catharines, Ont., L2M 7H1

Ihor J. Lysyk
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. Y2A 6X3

В США:

Головний представник
George Smyk
9559 Patton
Detroit, Mich., 48228

Iw. Ivahnenko
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Leonid Jemetz
2941 Amboy Road
Warners, N.Y. 13164

W. Ponomarenko
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

В Австралії:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: **М. МОРОЗ**

Редагує Колегія:

Л. Ліщина — редактор,
С. Голубенко, Ю. Криволап,
В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник, Л. Павлюк,
О. Харченко, В. Корець.

Адміністратор Зіна Корець
Тел. (416) 763-3422

Це число редагував О. Харченко

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: **M. Moroz**

3253 Lakeshore Blvd. W.,
Toronto, Ont. M8V 1M3

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 20.00 доларів
Ціна одного примірника: 2.00 дол.

В Австралії 13.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 1.60 дол.

В Англії і Німеччині 14.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.65 дол.

В усіх інших країнах Європи 13.50 (америк.)
Ціна одного примірника: 1.35

В усіх країнах Південної Америки 12.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол. (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 65 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Е. Драч, Б. Стельмах, Петро Косенко, Ю. Винничук, Б. Олександрів. Проза — Доповідь Павла Мовчана на установчій з'їзді Народного Руху України за Перебудову; А. Л. — Зустріч ОДУМ-у; Дещо з вісника «Червона Рута»; Проф. Петро Потічний — Україна в жовтні 1989; Ол. Сергієнко — Росіяни про українців; Світлана Кузьменко — Огляд книжки; О. Бризгун-Соколик — Мистецькі теми.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА НОВИМ РОКОМ

сердечно вітаємо

Український народ на Батьківщині та у вільному світі, архиєреїв українських церков, Провід і Членство Народного Руху України за Перебудову, і Товариства Прихильників того Руху в діаспорі, Президію і Секретаріят СУВУ, братні організації, всіх членів ОДУМ-у, Товариства Одумівських Приятелів, дописувачів читачів і передплатників журналу «Молода Україна», симпатиків і прихильників ОДУМ-у та бажаємо всім радости, здоров'я і всього найкращого в житті і праці!

Головні Ради Старших Виховників ОДУМ-у та Головні Управи ТОП-у в США, Канаді та Німеччині, Центральний Комітет ОДУМ-у, Дирекції корпорацій осель «Україна» і «Київ», Редакція та Адміністрація журналу «Молода Україна».

Грицько ЧУПРИНКА

В РІЗДВЯНУ НІЧ

Розірвались чорні хмари,
Зникли тіні степові,
Деся прокинулись отари
І спокійні вартові.

Мов корона дядема
Світової краси,
Ясна зірка Вифлеєма
Промінь кинула святий.

В шатах ночі блиск пророчий
Все обняв і обгорнув
І в закриті сонні очі
Палом радости дмухнув

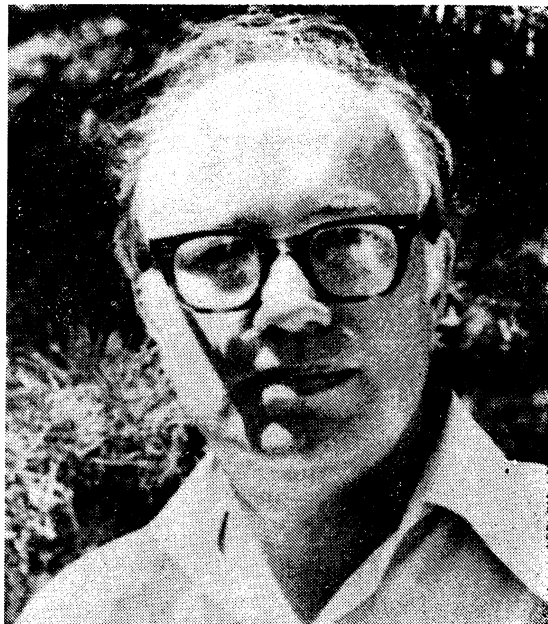
Мов позбавлені полуди,
Очі глянули смілиш,
І юнацькі дужі груди
Сколихнулись веселіш.

Діти праці, діти степу,
Що з отарами зросли,
До гріховного вертепу
Дивну радість понесли:

Радість змученого стану,
Дивну зіроньку із зір, —
Щастя, волю довгожданну
І душевний тихий мир!...

БОРИС ОЛЕКСАНДРІВ 1921 – 1979

Б. Олександрів

У десяту річницю з дня смерті світлої пам'яті **Бориса Олександрова** передруковуємо три вірші з його посмертної збірки поезій «Поворот по сліду».

Борис Олександрів редагував наш журнал 10 років, протягом яких він виробив серед читацьких кіл добру думку про «Молоду Україну» за що ми йому будемо завжди вдячні. Ред.

Про нього, як поета, ось що писали критики:

«Поезія Бориса Олександрова відзначається чудовою українською мовою і навіть у мелодійній українській поезії надзвичайною мелодійністю... Може, не буде перебільшенням сказати, що він є наймелодійнішим з наших поетів... Ті вірші так і просяться на музику», — Юрій Клен (журнал «Звено», ч. 3, 4, Інсбрук, 1946).

«Лірична обдарованість автора незаперечна. Він уміє схопити ледве відчутний настрій, він легко й плавно володіє канонічним післяромантичним віршем». — Гр. Шевчук (Ю. Шерех) (тижневик «Час», Фюрт, 1946).

Крім поезій, Б. Олександрів писав прозові, гумористичні і сатиричні твори під псевдонімом Свирид Ломачка. Окремими виданнями вийшли дві збірки гуморесок, «Свирид Ломачка в Канаді» (1951) і «Любов до ближнього» (1961).

Б. Олександрів також відомий журналіст — він редактор і співредактор таких періодичних видань як «Промінь», «Літаври». «Нові дні» і головний редактор журналу «Молода Україна» (1952-1961). Він же довголітній постійний співробітник газети «Новий шлях» і журналу «Сучасність». У 1960 році написав працю «Слово о полку Ігоревім».

(Мирон Левицький)

їй

*Де ж знайти нам за Тебе кращу,
Серцем, повним Тобою вицерт?*

Є. Маланюк

Далека Ти, далека, овіяна грозою,
За синіми лісами, за горами у млі.
Ось так проходять роки нечутною стопою,
І кожен рік — утому карбує на чолі.

Далека Ти, далека, а все ж і досі сниться
І манить за собою Твоя рахманна тінь.
Бо тут — лише каміння, а там — ясна пшениця
І небо — неозора і мрійна голубінь.

А думка, думка шепче: «Тут готика й барокко,
Собори і музеї, і скарби давнини».
Я знаю. Тільки все це моє не тішить око,
Бо серце, — ой, ти серце! — летіло б з чужини!

Далека Ти, далека, овіяна грозою,
За синіми лісами, за горами у млі.
Ось так проходять роки нечутною стопою,
І кожен рік — утому карбує на чолі.

Австрія, 1948.

Ні, весь я не умру...

Горацій

Найгірше — це загинути безслідно.
От жив... помер... у яму... і кінець.
Прожив свій вік солідно чи негідно —
Він все одно згаса, мов каганець.

І байдуже — самотньо чи з почотом,
В квітках чи так в останню вийдеш путь.
Все промине. Майне коловоротом
І хуртовини слід твій заметуть...

Але коли зорею вогневою
Ти проіскрив життя своє земне,
Коли твій голос чуйною луною
Торкав серця — то він не промине.

Він перейде років глухі загати,
Минулих днів понуро-чорну тінь,
Щоб знов і знов дзвеніти і звучати
Крізь, вітровійну сизу далечінь.

Найгірше — це загинути безслідно,
Ввійти у глину, вогку і руду...
Але в житті життя відбивши гідно,
Ти не помреш — вернешся по сліду!

29. III. 1970

ПОЕТ НА СОЛОВКАХ

Ще день-два, може три — і ось тут закопають мене,
У одвічнім снігу, в цій холодній північній пустелі.
Рідний край, дальній спомин, востаннє в очах спалахане
І розіб'ється щент, як літак, налетівши на скелі.

Знаю: смерті проваль неспромога ніде обійти —
Темні ями очиць від колиски чатують і стежать.
Та по волі чий крізь хуртечі я мусів пройти,
Щоб померти отут? Мої кості сюди не належать!

Білі ночі пливуть, як привиддя з полярної тьми,
І північна зоря холодіє на вістрях багнетів.
Дніпре, батьку наш Дніпре, до вічного неба грими.
Чорне море збуди — Біле море ховає поетів!

Замерзають слова, відпадають крижано в сніги.
Замерзає душа — в цій пустелі нема порятунку.
І прощально горять крізь туман золоті береги,
Сині хвилі Дніпра, що у серці видзвонюють лунко...

М. ГАВРИШ

ШУКАЧ НЕЗБАГНЕННОЇ КАЗКИ

Похмурого зимового дня, найкоротшого в році,
від нас пішов поет. Пішов несподівано, трагічно.
Одна страшна мить і не стало людини... не стало
мистця. Залишилися нездійсненими задуми й пля-
ни, ненаписаними поезії. Десять років тому нас за-
лишив Борис Олександрів...

Так раптово, так безжалісно забрала його від нас
жорстока примхлива доля. Світ української поезії
збіднів, ніби загубив якусь частину тепла. Ми втра-
тили людину виїняткову культури й виїняткового
хисту — творця надиво поетичної й кришталево-яс-
ної поезії.

Нам випало жити в антиестетичний вік. А він
був справжній естет. І з ним з нашого життя пішло
так багато краси, своєрідної, чистої, неповторної.

Закоханий у красу, він шукав її і бачив цю красу
там, де не всі її помічали. Так, він умів знайти «ра-
дість і в журбі», він знав, що «і в смутку є тепло
людського серця».

З затишній хатинці над озером
там, де золото й просинь
Онтарійського літа,
Серед кленів і сосен...

Серед природи, яку він змальовував такими па-
стерельними барвами, Борис створював свої елегійні
вечірні поезії. Писав про любов, про життя і про
смерть.

Чи не останній з справжніх романтиків, в уяві він
хотів би

...рушити в мандри, в хороші, у дальні краї.
Там, де води криштальні, де свіжістю віють гаї.

Він також вірив, що

Той блажен, хто несе романтику
Крізь тумани життя.

У його незабутніх, сповнених тихим, світлим
смутком настроєвих рядках усе бриніло

дально-лагідним дзвоном,
у серці захованим спомином
запізнілих прохань і прощань

І кожний його вірш, м'який, замріяний і щирий
чудом поетичного слова ніби втягає нас у розповідь
і робить співучасником його переживань і настроїв.
Кожний рядок знаходить відгук у наших душах,
торкає заховані у глибині кожного ества струни,
що відповідають поетові своїм відлунням. І ніде в
його творах немає жодного неестетичного образу,
що разив би чи звучав би дисонансом.

Напівжартуючи, Борис Олександрів часто казав:
«поети, як діти». І справді в його поезії і навіть у
щоденному житті було багато майже дитячої неви-
мушеності і замилювання речами, повз які хтось ін-
ший, знечулений життєвою прозою, міг пройти
збайдужіло. Він же бачив усе інакше, і поезія його
це не просто НАПИСАНИЙ ВІРШ — це викла-
дане на папері живе тепло, яким поет щедро й до-
вірливо ділиться з усіма. Так, саме довірливо, бо в
його душі немає жодного сумніву, що його розумі-
ють і поділяють з ним усі висловлені почуття. Бо-
рис Олександрів був поет не тому, що писав вірші,
ці вірші писалися, бо він родився поетом.

Він ніби увесь час прислухався до биття власного
серця і вкладав це биття у римовані рядки і строфи,
що промовляють до нас і ніби нагадують нам якусь
ще з дитинства, невловиму, але водночас таку
близьку мелодію. Від кожного рядка цієї казкової
пісні віє теплом, людяністю.

І кожний вірш Бориса Олександрова немов ма-
лює картину, правдиву й хвилюючу, у тій мистець-
кій Галерії, що зветься людським життям і через
яку проходимо ми всі. Незвичайна щирість поето-
вих думок полонить нас, оживляє в пам'яті напівза-
буті емоції, робить їх яскравими та заставляє нас
переживати їх знову і знову.

У всіх його поезіях він умів зберігати природну
рівновагу між інтелектом і серцем, між носталгією
і замилюванням красою яскравого світу, в якому він
жив. Незважаючи на притаманні усім нам хвилини
вагання чи смутку, йому хотілося бути оптимістом:

Вірю в сонце, і води, і зорі,
У світанки на вітах берез.

Щоб після роздумів, після спогадів, часом болю-
чих і турбуючих, сказати:

Зайво нам жалі свої скородити,
За ділами давніми тужить.

У житті ми не раз стоїмо занадто близько до по-
дій, до людей, і тому ми іноді не усвідомлюємо
справжнього значення певних речей. Часом буває,
що з віддалі років багато дечого стає нам зрозумі-
лішим...

І тому хочеться вірити, що доки вечірнє сонце буде востаннє посилати нам свій промінь, доки будуть розцвітати весни, доки людей хвилюватимуть емоції — житиме чарівна краса поезії, щирої і безпосередньої — такої як поезія Бориса Олександрова.

Та все ж нам тяжко сприйняти болючу порожнечу, що залишила в нас передчасна смерть цього чудового поета, цієї непересічної людини.

Порожнечу, яку немає кому заповнити. ■

Павло МОВЧАН

ПРОМОВА НА УСТАНОВЧІМ З'ЇЗДІ НАРОДНОГО РУХУ В КИЄВІ

Я СВОЄ слово, шановна громадо, почну з відповіді на запитання, поставлене Яворівським: що ми за народ? Найжертівніший, найупослідженніший, найбезправніший з усіх народів на земній кулі. Народ, який ще недавно вважався найосвіченішим, найцивілізованішим, найбагатшим, найщедрішим, найгостиннішим, Народ, який протягом тисячоліть боронив свою культуру, своє майбуття, плекав найсвятіші ідеали братерства, раптом, за якихось мізерних півсторіччя, почав катастрофічно меншати, звужуватись, як шагреня, — до мізерії в усьому. Проте перше, ніж торкатись чинників, які привели наш народ до стану шагренєвого змаління, я хотів би нагадати пристунім, що цей народ посідає особливе місце в історії людства, в історії цивілізації. Та про це нас давно навіть відучили згадувати, хоч наш народ приручив злак ще за часів трипільської культури, приручив землю, яку до цього і потім міряли і копитом, і списом, і перебіжним колесом. Цей народ рушив перелogi, — всюди, куди ступала його нога, запліднював усі географічні обшири, куди його лише заштовхували і ті злидні, які виганяли, викорінювали з наших вітчизняних земель. Цей народ обніс колись свої вишгороди земляними валами, але не свою високу культуру, свої плодючі ниви, аби не пустити на них тих, хто своїм життєвим ремеслом зробив смерть, пограбунок та погвалт. Цей народ винявчив те немовля, солодке імення якого — демократія — і досі лоскоче нам слух. Та ми обертаємо свої голови на Захід, вчитуємось у Джона Стюарта Міля, аби збагнути, що таке «воля», без якої донедавна ми не могли просто жити. Ми вдивляємось в Джефферсонівські скрижалі про демократію, що була основою нашого світобачення, бо, як і кожен народ у світі, наш народ боронив послідовно це своє

двоєдине поняття «демократія-воля».

Ще сто років тому Микола Костомаров, ідеолог українського руху, зазначав, виступаючи на з'їзді народів у Києві, з великою радістю підкреслював, що всі недемократичні установи, які постали в українському житті, чужі українському народові, а українська мова не була забруднена холуйством та підлещуванням царизмові. Тому замість риторичного питання «Що з нами сталося?» я хотів би вигукнути «Що з нами зробили». Як нас протягом віків переробили із вольнолюбивих, самодостатніх, гордих — на рабів, додаткових, схолуйщених носіїв єдиної національної прикмети, — українських прізвищ?

Я не нагадуватиму вам про те, що 330 років нашого так званого возз'єднання, а насправді — неволі, не минулися даром. Проте ніколи не були такими катастрофічними наші втрати, які сталися за роки соціалістичного державного монополістичного капіталізму. (Цей термін належить директорів Інституту світової літератури імені Горького Олександрю Курилову). Ніколи так послідовно нас не грабували, не нищили, не упосліджували, як це сталося за останні півсторіччя. Ми мусимо оголосити нашу республіку реанімаційною зоною, для повернення якій життя та здоров'я потрібні колосальні міжнародні зусилля.

Що з нами зробили? Ми — найконсервативніша республіка з усього так званого Союзу. Ми стали форпостом брежнєвщини, сталінщини, ми — найслухняніші виконавці чужої волі, ми перші повстаємо в Тирасполях, Рибницях, Таллінні. І сьогодні — на сторінках газет — на захист партотократичної системи.

Автори найреакційніших дезінформаційних публікацій у «Правде», «Красной Звезде», в «Правде України» носять прізвища, які закінчуються на «-енко». Українська ж мова перетоврилася на мову провінційну, мову партійно-релігійних гімнів, холуйських похвал та підлещувань. А окремі республіканські політичні лідери перетворилися на політичних блазнів всесоюзного значення. Тому, я рішуче відкидаю те твердження, що ми самі в усьому винуваті, і питаю ще раз: «Що з нами зробила імперія? — імперія Романових, Сталіних, Суслових, Брежнєвих? І що з нами хоче зробити імперія Лигачових, Бондарєвих та Проханових? Вона зробила з нас гнучкошиєнків, угодівців, когутів, жлобів, прислужників та прихильників того всього що зветься партотократія. Що ображено покидають з'їзд тому, що приятелєві його не подають запрошення до цього залу, як це вчинив усіма нами поважаний космонавт Павло Попович.

Тавром бездержавності позначені всі наші чола. Це тавро ганьби, тавро безнадійності. Наші вуха надірвані, а ніздрі надрізані, і до лобової кістки привипечено великодержавне клеймо «хохол», і це хохольство ми засвідчуємо сьогодні і на шпальтах згаданих газет, і по сьогоднішньому телебаченню українському. І я запитую, чи легко жити з таким тавром у світі, цебто, чи легко бути українцем? Чи легко бути українцем не за паспортними даними,

а за свідомістю, світоглядом та переконаннями? Та чи взагалі легко нам бути самими собою в атомосфері всевладного шовінізму та легального таврування нас іншим політичним тавром — «націоналіст»? Чи легко нам бути самим собою, не приховуючи своїх поглядів та переконань?

Нас грабували до останньої унції золота з національного запасу. Наші землі та родовища виснажували та виснажують, нас морили голодом, розстрілювали, вичавлювали по містах та селах... Нас виварювали у великодержавному казані, перемішуючи знаряддям смерті. Та ми все ще є. Погляньмо у світ. Є нас і по півднях, і по півночах, і по сходах і по заходах. Нас є лише в РРФСР, за приблизними даними, понад 10 мільйонів. Ще є нас і в Казахстані близько мільйона, хоч було ще ж 10 років тому півтора. Ще є нас, і по Приблатиках. В одній он лише зореносній Москві поназбирується досить вагоме число. Але скільки нас уже-немає! Скільки уже відреклося себе, своєї минувшини, своєї будучини, в ім'я благополучності і теперішності. Втрачаючи національний інстинкт самозбереження, люди втрачають кореневі зв'язки зі світом, понижують свій моральний рівень, стають виконавцями в імперських руках. Тому я питаю: Скільки наш народ може бути постачальником біологічної сировини? Скільки він може оновлювати своєю кров'ю уже zdegradовані етноси? Скільки він може сам деградувати, спиваючись по наймах та заробітчанських мандрах, спідлюючись по різних наборах та вербовках, здеморалізовуючись по всіляких виконавчих пильнувальних роботах чи посадах? Хоча б, здавалося, здеморалізовуватись уже нікуди.

Якщо людина відкидається родової пам'яті та приналежності, вона спроможна на все. Це добре розумів один із кривавих режисерів історії Троцький, котрий застосував інтенсивну технологію етноциду, а згодом і його виученик Лазар Каганович, — технологію геноциду. Хоча треба тут принагідно пригадати перші масові депортації української людності, які запровадив Петро І.

Імперська національна політика завжди намагалась зруйнувати етнічну цілість нашого народу, зруйнувати будь-які зв'язки кожного окремого індивіду з його цілісністю, в чому найбільшого успіху було досягнуто за часу Радянської влади. Пропагандистська машина діяла і діє досі, отруюючи перш за все дитячу свідомість, послаблюючи і так не вельми міцні сімейні зв'язки, а відтак і національні. Наші національні втрати в ХХ столітті не просто неймовірні, я гадаю, що в сукупності вони сягають 50 мільйонів душ — розстріляних, замордованих війнами та голодоморами; я не говоритиму вже про війну останню, афганську, численними депортаціями з обох частин України. 50 мільйонів! Послухайте, це, очевидно, стільки, скільки втрачає величезний народ упродовж багатьох-багатьох століть, і все це — під похоронний, бадьорий спів «Широка страна моя родная». Справді, «широка», якщо ми до цього часу не можемо полічити ані мертвих, ані живих, ані напівмертвих українців у ній.

Якщо ми маємо можливість полічити українців, які живуть поза межами Союзу, то в межах імперського Союзу нам бракуватиме навіть приблизних даних. Ми знаємо, скільки українців мешкає в Польщі — 30 тисяч, в Румунії — 120 тисяч, в Угорщині — 3 тисячі, в Чехословаччині — 100 тисяч (до другої світової їх було 300), а в Австрії — 5 тисяч, в Голландії — 1 тисяча, в Бельгії — 4 тисячі, у Великобританії — 14 тисяч, в Бразилії — 153 тисячі, в Аргентині — 23 тисячі... Я не кажу про тих, хто живе в Штатах і Канаді, про це окремо, але скільки ще їх є у Венесуелі, Колумбії, Новій Зеландії, Африці, Австралії! І якщо в кожній країні, де живуть українці, існують українські громади, школи, бібліотеки, книгарні, власна преса, релігійні осередки, то мільйони українців, які живуть на території РРФСР, не мають права на жодну свою національну потребу, окрім п'ятої графи в анкеті. Не маємо ми даних і про українців, які живуть за межами республіки. Єдино відомо з перепису останнього об'єктивного 1926 року, що в РРФСР 69 років тому було 5 мільйонів 800 тисяч, в Азійській частині — 2 мільйони 690 тисяч, але ж попереду ще були 1927 рік, 1920, 33, 37, 39, 45, 47, 51, 52! Зникло їх більше, аніж три мільйони ще й внаслідок безприкладної політики великодержавного шовінізму, котрий за рахунок повного заперечення національних потреб та прав української людності домігся денационалізації та русифікації українських громадян. Початок масової еміграції протягом ХІХ та ХХ століть, зумовлені соціальними причинами, що в свою чергу були викликані імперіалістичною політикою панівних держав. Знедолені нащадки вільних козаків двома річечками пливли на захід — за океан та на схід — у Сибір, Усурійський край. Перше річище створило мільйонні поселення у Північній та Південній Америці і зберегло дух і світло свічки нашої національної. А друге, колонізуючи дикі простори, накопичивши кількамільйонний український потенціал, розчинилося, розгубилося в великому океані, який поіменований Брежневим новою етнічною цілісністю — радянським народом. За цими еміграційними потоками почався новий примусовий, який не припиняється і подосі. Але апогеем цього були масові перепомповування в роках двадцятих і тридцятих зі східних земель, у п'ятдесятих — із західних. З українського організму було вилучено серцевину — його інтелектуалів та професіоналів усіх щаблів нашої спільноти.

Якщо ми знаємо, хто це чинив з нами і коли це сталося, то ми мусимо знати що нам треба робити зараз і як припинити це національне обезкровлення, яке триває через різні оргнабори, вербовки, вимушені контракти, призначення та військові примуси. Тому перше, що необхідно припинити, — це перетоки населення з України і в Україну, яке вимірюється майже мільйонним показником щороку. Відмовитися від практики, запровадженої ще Троцьким. — запрошення спеціалістів з РРФСР в Україну і готувати їх в республіці для своїх по-

треб. Третє — створити фонд сприяння для повернення українців з різних кінців імперії, дбаючи про розбудову житла для них в рідних містах та селах. Зупинити навальну колонізаційну політику, яка провадиться армією та всесоюзними відомствами на території республіки. Скасувати загальну військову повинність, а поки що домагатися, щоб юнаки, покликані до армії, проходили службу в межах республіки. Це все необхідно провадити вже нині, аби запобігти цілковитій асиміляції українського народу. Разом з тим слід створити по всіх усядах культурні осередки і запровадити викладання рідної мови. На черзі — створення редакції радіо-телебачення, видання журналів і газет, створення педучилищ на території Стародубщини, Кубані, Казахстану, Алтаю, Задонщини, Сходу та в Сибіру, де мешкає за неофіційним даними близько 15 мільйонів українців. Тут принагідно треба, пригадати, що українське слово друкувалося 70 років

тому навіть в часописі «Дума», на Забайкальщині, у Читі, що українськими після 1917 року були десять районів на Далекому Сході та Зеленому Клину, де були свої українські школи, бібліотеки, клуби. Адже виходив у Хабаровську щоденник «Соціалістична перебудова», були українські школи й на Алтаї та в Казахстані. Були. Я скорочуюсь, не говоритиму про діаспору. Проінаційний процес обійняв усі області, де живуть українці, потрібно негайно відродити українські культурні осередки, сполучивши потятий етнос в одне ціле, незнищенне, вільне — український народ в його національних державних кордонах.

Протягом цього віку ми, українці, втретє вимовляємо слово відродження. Перше — розстріляне, друге — задушене, третє — ще безіменне. Хай же судиться йому ім'я незнищенне, і хай над ним буде гасло: українці всього світу, єднайтеся в ім'я вільної, суверенної України. ■

Р. ГНАТИШИН — ГЕНЕРАЛЬНИЙ ГУБЕРНАТОР КАНАДИ

Прем'єр-міністр Канади Браєн Малроні назначив 6-го жовтня ц.р. Романа (Рея) Гнатишина Генеральним Губернатором Канади.

Роман Гнатишин, бувший міністер двох консервативних урядів, став першим канадцем українського походження, який буде репрезентувати королеву Єлисавету II в Канаді. Прем'єр міністер Б. Малроні сказав: «Пан Гнатишин безсумнівно заслужив собі пошану і довір'я від усіх міністрів і членів Палати Громад. Він є сином визначного сенатора, який був символом для людей, що відкрили простори Західної України. Він походить з гордого українського роду, а його дружина є донькою данських емігрантів».

55-річний уродженець Саскатуна Р. Гнатишин був близьким дорадником прем'єр-міністра Браєна Малроні і популярним послом у Палаті Громад на протязі 15-ти років.

Р. Гнатишин сказав, що він зробить усе на протязі наступних п'ятьох років, щоб скріпити дух єдності і зрозуміння усіх канадців для привернення більшої єдності для нашої країни.

Провідники опозиції також схвалили назначення Р. Гнатишина Генеральним Губернатором. Провідник лібералів у Палаті Громад Герб Грей сказав: «Канадці українського роду, і фактично всі канадці, будуть задоволені паном Гнатишином. Він виростав, поринувши в свою культурну спадщину і завжди був гордим прикладом того, що ця громада вклала для розбудови Канади. Але перш за все Рей Гнатишин був гордим канадцем».

Провідник НДПартії Ед Бродбент похвалив його як «людину із широким поглядом і унікальним розумінням кожного району Канади і його батьки не були ні англійського, ні французького походження і таким він репрезентує дуже важливу частину нашого населення». ■

УПISУЙТЕ своїх дітей до роїв Юного ОДУМ-у!

ЗРОБІТЬ ПРИЄМНІСТЬ і користь

Вашим дітям — пошліть їх літом
на один із таборів ОДУМ-у!

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road

Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугову.
2. Вкладає і фінансує нові печі („форнеси“)
3. Вкладає прилади до звогчування повітря („гюмідифайрс“)
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕНЬ І ВНОЧІ:

232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно
у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під
назвою Sipco. Просимо наших відборців заїжджати до наших Sipco і наповняти авта бензиною.

А. Л.

ЗУСТРІЧ ОДУМ-у

В днях 1-го, 2-го, 3-го вересня ц.р. відбулася в Міннеаполісі-Сейнт Пол щорічна Зустріч Об'єднання Демократичної Української Молоді. В зустрічі взяли участь філії ОДУМ-у Америки і Канади. В попередніх роках такі зустрічі відбувалися щороку в одумівських посіlostях східної Канади чи Америки. Вперше в історії ОДУМ-у ця імпреза відбувалася в Міннесоті. Вона відбулась під гаслом «Обличчям до України».

Приготуванням та переведенням Зустрічі займався Комітет, створений філією ОДУМ-у Міннесоти. Головою Комітету було вибрано Наталку Лису-Ріланд, а в члени ввійшли: Ліда Полець — концертна частина, Петро Глоба — бунчужний зустрічі, Дарія Едгар — бунчужна, Ліда Ярмулович — секретар, Соня Лиса — готель і оркестра, Марко Ріланд — фінансові справи, Віктор Гуца — спорт, Гриць Полець, Іван Гайовий, Тамара Павлова, Зенон Давидович, Мар'яна Едгар, Алекс Коноплів.

Програма зустрічі була різноманітна, цікава і корисна. Вона складалася з чотирьох частин: 1. Козацький вечір, 2. Спортові змагання та екскурсії по Твін Сіті, 3. Бенкет, конференції, забава, 4. Дефіляда, молебень, концерт, поїздка кораблем по Міссісіпі.

Козацький вечір відбувся в п'ятницю, 1-го вересня в українсько-американському центрі в Міннеаполісі. Ця вечірка, яка тривала до пізньої години, була нагодою для одумівців, які прибули з далеких частин Америки і Канади зустрінутися і у приємній товариській атмосфері відновити свою давню дружбу, яка почалася роки тому в одумівських філіях та на одумівських таборах.

В спортових змаганнях, які були обмежені до відбиванки, у цьому році стали чотири дружини хлопців і дві — дівчат. Першенство взяли: хлоп'яча дружина з Міннеаполісу, та дівоча дружина з Чікаго. Всі члени дружин-переможців отримали медалі, які виготовив одумівець Зенон Давидович.

Учасники Зустрічі, які бажали познайомитися з

історією українського поселення в Міннесоті та оглянути найбільш цікаві місця Твін Сіті мали можливість взяти участь в екскурсії по Твін Сіті автобусом. Екскурсією керувала Ванда Багмет, яка познайомила гостей з найбільш цікавими осередками українського суспільства в Міннесоті — православні та католицька церкви, інтернаціональна галерея мистецтва, українська крамниця, та на решті — смачний обід у ресторані Крамарчука.

В суботу ввечері, 2-го вересня, в престижевому готелі Гайт Рідженсі в Міннеаполісі відбувся величавий бенкет з участю понад 300 людей. Головним промовцем був Тарас Романюк, що недавно приїхав з України, разом зі своїм батьком о. В. Романюком поневірявся по висилках та концентраційних таборах Советського Союзу за свої переконання та боротьбу за права громадян на Україні. Його промова була дуже цікавою і повчальною. Тарас Романюк закликав українську американську і канадську молодь не боятися контактів з Україною, а навпаки поширювати їх та шукати більше зв'язків зі своїм батьківським народом та з країною свого походження. Бенкетом провадила Наталка Лиса-Ріланд. Були зачитані привітальні листи: від Блаженнішого Владики Мстислава — Митрополита УПЦ США, від проф. М. Воскобійника — Голови УНРади, від Укр. Національної Ради, від Станиці СУМА і Пласту в Міннесоті, філії УКРади і філії УККА Міннесоти, 345 Відділу УНС, Української Кредитівки з пожертвою 250 дол., Союзу Ветеранів Українського Резистансу, Товариства Українських Інженерів. Після бенкету відбулася забава під звуки оркестри «Одночасність» з Торонто, Канада. В міжчасі відбулася цікава конференція, на якій Голова ЦК ОДУМ-у Микола Мороз говорив про різні можливості контактів з Україною. Ці можливості останнім часом розглядаються ширше і дають нагоду для бізнесових чи культурно-мистецьких контактів з Україною.

Дефіляда молоді та молебень відбулися перед церквою Св. Михаїла в Міннеаполісі в неділю, 3-го

Збірний ансамбль бандуристів
ОДУМ-у на концерті
в Міннесоті.

Фото О. Пошиваник.

Гол. Ц.К. ОДУМ-у М. Мороз
промовляє на дефіляді.

Фото О. Пошиваник

вересня. Молебень відправили священники всіх трьох православних церков в Твін Сіті: о. Мирон Пахолох, о. Михайло Куданович і о. Микола Метулинський. Дефілядою провадив бунчужний Петро Глоба і бунчужна Мар'яна Едгар.

Цього самого дня відбувся в Українсько-Американському Центрі концерт, яким опікувалася Ліда Полець з Міннеаполісу. Концерт був присвячений 175-річчю від народження Тараса Шевченка. В ньому виступили: танцювальна група Юн. ОДУМ-у Міннеаполісу, бандуристи з Міннеаполісу, Торонто, Детройту; відомий вокальний ансамбль з Міннеаполісу «Євшан Зілля» під керівництвом Кіри Цареградської та популярна танцювальна група з Торонто «Веснянка» під керівництвом Миколи Балдецького.

Програмою провадила талановита гумористка з Чикаго Шура Косогор. Гарним завершенням Зустрічі була вечірня подорож кораблем по річці Міссісіпі. Корабель був замовлений для ОДУМ-у. Була прекрасна тиха ніч, і 340 одумівців та гостей любовалися вогнями міст-близнят під звуки українських мелодій місцевої оркестри «Чарівники».

Зустрічі одумівської молоді стали традицією в ОДУМ-і. Вони означають об'єднання між багатьма людьми, молодими і старшими, вони означають товарискість, спогади. Ці зустрічі не є лише розвагою, вони завжди є високо патріотичні, присвячені визначним подіям в нашій історії. Вони пригадують нам, що крім наших щоденних турбот і вимог життя у нас є великий обов'язок — пам'ятати про країну нашого народження, чи походження, країну наших коренів, яку ми несемо в наших серцях і тут, будучи далеко від неї, називаємо її нашою Батьківщиною. Тому і цьогорічна зустріч відбулася під гаслом «Обличчям до України!» Про це говорив Тарас Романюк у своїй промові. Це гасло є тепер актуальне і важливе. Бо що ж може бути важливіше зараз, коли на Україні відбувається нове пробудження народу і боротьба за свої права! Чи ж може молодь українського походження байдуже ставитися до тих подій? Цього року зустріч ОДУМ-у в Міннесоті була присвячена поєднанню з Україною. Вона відбулася дуже успішно і можна з задоволенням сказати, що Комітет зустрічі гідно вив'язався зі своїх завдань. ■

Дефіляда

Фото О. Пошиваник

ДЕЩО З ВІСНИКА «ЧЕРВОНА РУТА»

Цей вісник виходив під час фестивалю «Червона Рута», що відбувся в Чернівцях, в Україні, в дні 18-24 вересня 1989 р.

Число 2, 20 вересня 1989 р.

ТІЛЬКИ ЦИФРИ...

УСЬОГО НА ФЕСТИВАЛІ:

- ансамблів та солістів-виконавців поп-музики — 78.
- рок-груп — 30.
- виконавців авторської пісні — 48.

НАЙБІЛЬШЕ КОЛЕКТИВІВ ТА ВИКОНАВЦІВ ДЕЛЕГУВАЛИ:

- Львів — 31,
- Київ — 21,
- Чернівці — 14,
- Івано-Франківськ — 18.

ПО 5-9 КОЛЕКТИВІВ представлено на конкурсі від Донецької Дніпропетровської, Ровенської, Тернопільської, Волинської, Миколаївської, Черкаської областей. Тільки два колективи прибуло з Хмельницького, по одному — з Ворошиловграда, Кіровограда, Чернігова, Полтави.

...І ФАКТИ

...Кава у Чернівцях зникла в день приїзду гостей та учасників фестивалю.

...ЧЕРНІВЕЦЬКУ операцію «Рута» розробила і підтримала провідна коломийська Агрофірма «Спрут».

ВСЮ ІНФОРМАЦІЮ, яку приховують від місцевих журналістів на фестивалі, ви зможете отримати з передач радіо «Свобода», кореспондент якого акредитований на «Червоній Руті».

ПОЧЕСНИМ гостем фестивалю став Підпільник Кіндрат з Умані. До речі, в перший же день своєю красою він полонив серця жінок, внаслідок чого одержав головний титул — «Містер Водограй».

ОРГКОМІТЕТ фестивалю приготував для глядачів концерту — відкриття сюрприз. Володарям квитків на місця під номером 13 в усіх секторах стадіону треба звернутися в оргкомітет, який розташований в готелі «Буковина» — на них чекають призи вартістю від 10 до 50 карбованців.

СВОЄРІДНО відзначилася обласна газета «Радянська Буковина», яка в день відкриття фестивалю не видрукувала про цю подію жодного рядка. Сподіваємось що до кінця фестивалю вона не залишиться такою «послідовною».

...ЧИМАЛО людей, причетних до фестивалю лишається так би мовити за лаштунками. Скажімо, працівники пожежної частини № 1 міста Є. Голодник та І. Радзіняк протягом тижня забезпечують безпеку Зеленого театру. А водночас — підспівують учасникам конкурсних змагань...

ЯКЩО ХОЧЕТЕ ЗНАТИ...

...Фестиваль рушив з місця! Чисельність населення Чернівців на час його проведення збільшилась майже на дві тисячі чоловік...

...за шість днів Фестивалю журі має прослухати 556 учасників конкурсу — переможців обласних турів, а ще до них додадуться бажаючі з України та з-за кордону, які подали заяви на участь у фестивалі...

...член оргкомітету Володимир Добровольський, який завідує акредитаційними картками за запрошеннями, мріє поміняти номер в готелі, аби його не атакували звідусіль бажаючі одержати запрошення. В той же час за день до концерту колективів та виконавців з-за меж України касою філармонії було продано лише близько 300 квитків...

...Ленінград, Таллін, Оренбург, Тюмень, Рига — ось міста, звідки приїхали наші земляки, представники українських громад, аби привітати «Червону руту». Їх концерт «Не цураймося, признаваймося!...» увінчався Шевченковим «Заповітом».

...найпершим конкурсантом «Червоній руті» стала Лариса Марченко з Миколаїва. Саме їй під час жеребкування вручив перший льос наймолодший з роду Івасюків — Михайлик. А першою піснею, яку виконала Лариса, була пісня Володимира Івасюка «Любов цвіте один-єдиний раз»...

...солістка з Чернівців Оксана Савчук на жеребкуванні знайшла у смушковій шапці тринадцятий номер. Вона вважає, що то — щаслива цифра, бо саме, такого числа у неї народився син...

...вчора уночі закінчилося змагання в жанрі поп-музики. Як сказав заступник директора фестивалю з інформації Кирило Стеценко, міф про неспроможність української естради розвіяно...

...кожен з вас може стати членом журі, принаймні визначити долю одного з призів — глядаць-

ких симпатій. Для цього поспішайте заповнити анкети, запропоновані групою соціологів, що працює на фестивалі...

...ті дивовижні вироби, що розкрила нам учора вулиця Майстрів (фестивальна назва вулиці Кобилянської), ви можете і придбати. Не забудьте у неділю 24 вересня, з 15.00 відбуватиметься розпродаж, кошти від якого «Червона рута» передасть на дитячі лікувальні заклади...

...сьогодні ви потішитесь ярмарковими забавами і поласуете стравами української кухні.

НАШІ СПОНСОРИ

«КОБЗА» ГАРАНТУЄ

Напевне, українським музикантам набридлило ходити з простягнутою рукою до фірми «Мелодія», котра вряди — годи відгукується на їхні прохання. Тепер вони можуть порадіти. За випуск касет та платівок береться українсько-канадська фірма «Кобза».

А утворилася вона так. Зібралися ентузіясти, котрі мали чимало ідей щодо відродження української музики. Бракувало тільки матеріальної підтримки. Та нагодився український бізнесмен з Канади Микола Мороз, який і погодився створити спільне підприємство. Задум підтримав Український фонд культури. І 19 травня 1989 року народилася «Кобза».

Фірма має солідну структуру: гастрольно-концертний, науковий відділи та відділ виставок. Незабаром буде обладнано студію звукозапису з найсучаснішою апаратурою. Співробітники фірми вже організували гастролі Ніни Матвієнко до Канади. До України приїздили з гастрольями солісти Детройтської капели бандуристів Юліян Китастих та Павло Писаренко. Записано концерти вокального тріо у складі Ніни Матвієнко, Валентини Ковальчук та Марії Миколайчук, українського барда Едуарда Драча та Львівського театру співаної поезії «Не журись». Ці програми подаватимуться як на Україні, так і за кордоном.

Число 5, 23 вересня 1989 р.

КОРІНЬ У НАС ОДИН

Багатьом з нас, здається, таки вбили в голову, що «там» живуть суцільні буржуазні націоналісти, котрі навіть уві сні бачать, як би нашкодити нашій Україні. І ось вони почали їздити до нас у гості. У Чернівцях можна почути українську мову з акцентом багатьох мов світу. З США, Канади, Аргентини, Австралії, Польщі, Югославії, Чехословаччини приїхали на «Червону руту» наші земляки. І побачили ми, що вони так само вболівають за нашу мову і культуру, їм дуже хочеться, аби на Україні все було гаразд.

Фестиваль «Червона рута» їм потрібний не менше, ніж нам. Бо процеси денаціоналізації, які відбувалися тут, не могли не позначитися і на наших братах та сестрах у діаспорі: вони зазнавали асиміляції.

Не думали ми і про земляків наших, котрі проживали в інших республіках СРСР, які, либонь, перебували у гіршому становищі, ніж діаспора, бо не могли об'єднатися — їм одразу ж начепили б ярлик. Та сьогодні й вони знаходять одне одного. Українські організації існують вже у Литвії, Латвії, Естонії, Москві, Ленінграді. І прислали своїх посланців на «Червону руту», завітали українці з багатьох інших міст і сіл країни. Обнімімо ж їх міцно. Бо й за сотні-тисячі кілометрів не забувають, що вони частина нашого великого народу.

ЧИ СПІВАТИМЕ ПЕТРИНЕНКО?

— Чув? Тарас Петриненко до Києва подався. Начальство викликало. Кажуть влетить йому здорово за те, що пісні заборонені співає.

— Тихо, друзі, без паніки. Он сидить Тарас у журі живий-здоровий. Погляньте на нього. Спокійнісінький.

— Я вам скажу точно, що трапилось. Не сподобалося комусь, що Петриненко на відкритті не ту пісню заспівав. От і заборонили йому виступати на заключному концерті! На недавньому засіданні дискусійного клубу вже підписувалися учасники і гості піж протестом проти цього демократичного акту часів застою.

Сам Тарас Петриненко поки що теж у невіданні... І нам теж цікаво, побачимо Петриненка у неділю на сцені чи ні. Яв ви гадаєте?

КАЛЕНДАР НА ЗГАДКУ

- 18 вересня** Концерт українців, котрі мешкають в інших республіках СРСР.
- 19 вересня** Перший тур конкурсу у жанрі поп-музики.
Ярмарок «Вулиця майстрів», де продавалися твори народного ужиткового мистецтва.
- 20 вересня** Урочисте відкриття фестивалю.
Показ моделей сучасного жіночого одягу.
Вечір сучасної української поезії.
Другий тур конкурсу у жанрі поп-музики.
- 21 вересня** Конкурс у жанрі рок-музики.
Вечір пам'яті Володимира Івасюка.
- 22 вересня** Конкурс у жанрі співаної поезії.
Концерт українців, які живуть за кордоном.
- 23 вересня** Концерт на батьківщині В. Івасюка в Кіцмані.
Свято фольклору.
Концерт переможців фестивалю.

ПРО ФЕСТИВАЛЬ «ЧЕРВОНА РУТА» ЧЕРНІВЦІ 1989

НА ЕСТРАДНИХ підмостках «Червоної Руті» уже кілька днів безроздільно володарює пісня. На другий тур найчисельнішого конкурсу — популярної музики з 98 учасників і колективів пройшли відбір лише 27. За цим — радість одних конкурсанти, які продовжують участь у пісенному змаганні.

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

Катерина КОЛЬЦОВА
місто Київ:

— Страшенно пригнічена. Я так сподівалася на успіх! Ретельно готувалася, навіть записалася в Кобзарську школу. Не розумію, за яким критерієм оцінюють учасників. Це нагадує мені мої попередні невдачі. В Київське музичне училище мене не прийняли. Сказали: недостатньо підготовлена. А у Львівській консерваторії зустріли доброзичливо. Відомий педагог Людмила Жилкіна вже погодилася взяти мене в свій клас. Треба тільки здобути середню освіту. І як їй не вірити? Вона ж виховала і благословила у добру путь співачку Ольгу Басистюк. Мені здається, що журі було до мене несправедливим.

Можна зрозуміти Катерину — одну з наймолодших учасниць фестивалю. Старші її суперники, які мають спеціальну освіту, більше сценічного досвіду, і, мабуть, більше самокритичності, сприйняли свій «відсів» (принаймні зовні) спокійно, по-філософськи.

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

Софія МАЙДАНСЬКА,
поетеса, автор сценарію фестивалю:

— Багато було задумок для програми фестивалю. Хотілося використати якнайбільше українських обрядів, щоб фестиваль став справжнім національним святом. На жаль, не всі ідеї вдалося втілити. Після того, як зі сценарієм ознайомилися в обласному управлінні культури, він зазнав метаморфоз — частина тексту пішла під скорочення. Але не можу не радіти, що фестиваль, якого всі ми так чекали, все-таки запалив свою ватру.

Дедалі сильніше розгорається ця ватра. Є надія, що вона горітиме довго, і тепло її надовго зігріватиме серця і учасників фестивалю, і його численних глядачів.

В. Бабух В. Мацерук, О. Чайка,
кореспонденти «Радянської Буковини».

Л. Королевська,
студентка факультету журналістики
Львівського держуніверситету.

«Радянська Буковина»
23 вересня, 1989 р.

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

Віктор МІШАЛОВ
бандурист із Австралії, представник
українсько-канадської фірми «Кобза»:

— Я сказав би, що на фестивалі проявляється національний характер учасників. Особисто відкрив для себе великі таланти. Частина співаків є ще, так би мовити, «сирими», але через рік-два вони можуть стати професійними зірками української естради. Важливо, як колективи поп-музики поведуть себе на сцені, адже, якщо вони стануть популярними, їх копіюватиме молоде покоління. І не хотілося б, щоб у їх манері відчувалася розбещеність. В українській естраді відчуваю водночас і відсталість, і сучасність. Наприклад, беруть текст Івана Франка і «ладнають» до поп-музики. А воно не йде... Треба шукати нові форми самовираження.

А що ж говорить журі?

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

Василь ІВЧЕНКО,
відповідальний секретар журі:

— Хтось, можливо звинуватить журі в необ'єктивності. Але не всі можуть бути задоволені результатами. У самодіяльних виконавців самооцінка буває дещо завищеною. Знаєте, немало таких учасників, які віднайшли якусь стару пісню, вдягнули свитку чи очіпок і вважають, що успіх їм гарантовано. Але ж до цього треба ще майстерності, смаку, уміння триматися на сцені. Хоча, мушу сказати, що загальний виконавський рівень високий. Впевнений, чимало людей, які тут виступають, згодом з'являться на професійній сцені.

Зауважимо водночас, що добру справу для «Червоної руті» зробили спонсори. Українсько-канадське спільне підприємство «Кобза», Івано-Франківська агрофірма «Прут», львівські виробничі об'єднання «Кінескоп», «Електрон», «Іскра», Тернопільське науково-виробниче об'єднання «Ватра» та інші виділили для цього найцінніші внески. І дивно, чому серед чернівецьких підприємств не знайшлося справжніх благодійників, гідних меценатів фестивалю. Пожертвування обласного відділення Держстраху і Чернівецького краєзнавчого музею на загальному фоні виглядають доволі скромними.

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

Дмитро ЛАСІЙЧУК
представник Івано-Франківської агрофірми
«Прут»:

— На правах спонсора пропорційно до нашого внеску хотіли придбати квитки на всі заходи фестивалю. У Чернівцях наші заявки з невідомих причин не задовольнили навіть і на третину. Кажуть, не вистачає квитків. Тим часом ми зіткнулися з фактами, коли в місті квитки розповсюджують на підприємствах, в організаціях. Незрозуміло, для

чого комусь пропонувати те, що інші із задоволенням візьмуть без зайвої «агітації»?

В розмаїтому букеті фестивалю знайшлося місце і для демонстрації колекції авторського одягу за національними мотивами (показ відбувся в театрі ім. Кобилянської), а також і запашний квітці поезії. Сцена гарнізонного будинку офіцерів була відана літературним силам республіки.

Чим умотивований такий захід? Передусім тим, що поетичному слову протягом усього свого життя поклонявся незабутній Володимир Івасюк. Він не тільки знав ціну справжній поезії, але й сам прилучався до творення віршів, пісенних текстів. Володя не терпів словоблудства, поспіху в цій відповідальній справі. Тому й залишив нам виражені, схвильовані, милозвучні, проникаючі в душу поетичні рядки.

Вечір поезії зібрав в один гурт цілу когорту молодих поетів України — різних за способом мислення, світосприйняттям, але спільних у своєму прагненні посіяти добре зерно в ґрунт рідної культури, прислужитись рідному народові. Забігаючи наперед, треба сказати, що цей фестивальний захід вдався на славу. Служителі поетичної музи промовисто показали, що вони володіють власними голосами, живуть болями і тривогами рідної землі, що їм притаманне загострене відчуття сучасності.

Успіху цього вечора значною мірою сприяв ведучий — відомий український критик і поет Микола Рябчук. Він уміло, тактовно, зі знанням справи (і не без гумору) репрезентував молодих поетів, вів мову про їх творчу манеру.

На вечорі виступили літератори Іван Малкович, Олександр Гриценко, Володимир Олейко, Микола Тимчак, Неоніла Стефурак, Віктор Неборак, Олександр Ірванець, Софія Майданська, Тарас Унгурян. Гарне враження справив на присутніх україномовний поет з Риги Володимир Цибулько. Свіжий струмінь принесли в атмосферу вечора посланці Києва, члени літературної групи «Пропала грамота» Семен Либонь, Юрій Позаяк та Віктор Недоступ. Нашу область представили Марія Матіос, Віра Китайгородська, Борис Бунчук, Мирослав Лазарук та Володимир Вознюк.

Поетичне свято підсилили своїм співом молоді львівські барди Тарас Чубай та Андрій Панчишин, і, звичайно ж, Віктор Морозов, наш давній знайомий, який упродовж тривалого часу входив до складу вокально — інструментального ансамблю «Смерічка», прислужився їй як композитор і соліст. Він і цього разу підтвердив, що є симпатиком буковинського краю, подарувавши присутнім гарну публіцистичну бардівську пісню «Чернівці».

Усім, хто побував на демонстрації колекції авторського одягу за національними мотивами, запам'яталися моделі членів Спілки художників Галини Митрохірної, Ольги Павленко-Яреми, Галини Забашти, народної художниці Марії Приймаченко, вчительки української мови та літератури з Івано-Франківська Параски Кубаєвич. Майстри використали і стародавню техніку ткацтва, і малю-

вання по тканині, і різноманітні види вишивки. У роботах художника — модельєра Галини Горішевської — цікаві доповнення з металу і дерева. Коли згадуєш усі ці моделі, вкотре думаєш про те, як органічно вони могли б увійти в наш побут, урізноманітнити наш сучасний гардероб. ■

*Кредитивна Спілка «Союз» вважає,
що наша майбутність — це наші діти!!!*

І саме тому ми збудували майданчик для розваги наших дітей на оселі «Київ» при центрі культури імені св. Володимира в Оаквілі. Але коли йдеться про ваш фінансовий стан — то Кредитивна Спілка «Союз» не думає, що це теж є дитяча гра. Тепер Кредитивна Спілка «Союз» має свій відділ також в Ошаві, і незабаром матиме в Міссісага, при 26 Еглінтон Авеню Вест.

Запрошуємо відвідати будь-який наш відділ і стати членом родини Кредитивної Спілки «Союз»!!!

Члени Кредитивної Спілки «Союз» вірять у велике майбутнє української громади!!!

Наші адреси:

2299 Bloor Street West, Toronto
2267 Bloor Street West, Toronto
406 Bathurst Street, Toronto
31 Bloor Street East, Oshawa
26 Eglinton Avenue West, Mississauga
(Opening soon)

УКРАЇНА В ЖОВТНІ 1989

Професор Петро ПОТІЧНИЙ

Форум Українського Народного Дому в Торонті 2-го листопада 1989 року влаштував зібрання, на якому доповідали про поїздку в Україну професор Петро Потічний, інженер Юрій Охрим та інженер Микола Мороз.

Програмою вечора керував адвокат Юрій Данилів — голова товариства «Український Народний Дім». Нижче подаємо його вступні зауваги, а потім промову професора Потічного.

Юрій ДАНИЛІВ

Під поняттям «політика» ми розуміємо дію назначування цілей і шукання найкоротших шляхів до їх здійснення.

Тому ми часто говоримо про національну, економічну чи технологічну політику даних народів чи держав.

На нашу думку, говорити про національну політику, не враховуючи технологічних і економічних факторів сучасного моменту, означало б недостатнє розуміння справи.

За останніх 50 років Україна перемінилась із селянської на робітничо-індустріальну націю.

Тому критерії нашої економічної політики на сьогодні також мусять відповідно змінитись.

З великим задоволенням я читав економічну програму Народного Руху України, наскільки я розумію, опрацьовану депутатом до Верховної Ради Сов. Союзу В. Черняком.

Ця програма свідчить про вимовний рівень економічно-державницького мислення її автора чи авторів.

Характерним є те, що ця економічна програма Руху відкидає екстремний ліберальний капіталізм і екстремний центрально-плянований соціалізм чи комунізм.

Також хочу згадати 10-ту і 11-ту точки економічної програми Руху:

10. Рух вважає за доцільне використання капіталів, знань та господарливості українців діаспори та інших зарубіжних громадян з метою подолання кризи української економіки.
11. Рух вважає за необхідне розширити діяльність громадських організацій, творчих спілок та уряду республіки, спрямовану на задоволення життєвих потреб українців за кордоном та в деяких союзних республіках.

Нам буде приємно почути думки про сучасні економічні процеси в Україні і про можливість участі діаспори у цій процесі від наших шановних панелістів інженерів Юрія Охрима і Миколи Мороза та професора Петра Потічного.

Я довго думав над тим, який звіт давати вам з поїздки в Україну. А можна це робити по різному.

1. Я міг би обмежитися до особистих переживань — а їх було дуже багато. Я ж не був в Україні 42 роки — від часу коли залишив її 17-тилітнім юнаком, як член одного з рейдуючих відділів УПА в 1947 році.

2. Я міг би подати вам мої спостереження про матеріальне життя нашого народу в тих місцевостях, де мені довелося побувати.

3. Можна б говорити тільки про події навколо нашої делегації «Канада — Україна, спільні підприємства».

4. Існує безліч інших аспектів, які можна б наголошувати, навіть робити про них доповіді. Слава Богу, ми в тому щасливому положенні, де про різні справи можуть говорити нам люди, які безпосередньо заангажовані в процесі перебудови там в Україні. У нас там багато різних наших діячів, письменників, науковців. Прислухаймося до них уважно, говорім з ними сердечно і відкрито, як і належить братам однієї матері. Не біймося критики і не щадімо критики там, де вона потрібна.

Попри наше емоційне заангажування в подіях в Україні, ми українці діаспори — це люди на маргінесі подій. Не нам вирішувати долю нашого народу. Ми можемо лишень допомогти або пошкодити в цьому велетенському русі, який проходить в сьогоденній Україні.

Тому я говоритиму, як людина збоку, і, як політолог, беручи собі за завдання — дати по змозі якнайбільш об'єктивну картину сьогодення, у рамках призначеного мені часу, обмеженого до двадцяти хвилин.

Я вирішив сказати дещо про політичний процес, який сьогодні поволі виходить на поверхню суспільного життя в Україні. Це надзвичайно важливе явище, про яке в нас у діаспорі дуже мало мови, або розуміється його в дуже звуженому виді.

В нашої делегації я був, як кажуть, п'ятим колесом до воза. Я ані не купував, ані не продавав. Ані не мав намірів цього робити. Тим я не хочу сказати, що крім комерційних зацікавлень у делегації не було інших. В делегації були різні люди, з різними зацікавленнями. Дуже цікаві зустрічі мала група Ключаса. З її фільмовою камерою. Вони зуміли записати безліч цікавих інтерв'ю. Сама конференція, поза однією двома доповідями, мене майже не цікавила. Та її відбуття вважаю суцільно позитивною подією. Хоч і маю до неї критичні зауваження. Я мав змогу заповнювати свій час ще й іншими справами.

1. Наприклад, я щоранку робив руханку, бігаючи від кіоску до кіоску за газетами. Справа в тому, що в країні, де централізація є правилом для всіх сфер життя, закуп газет в одному кіоску неможливий. За два тижні в Україні мені так і не вдалося розгадати принцип, за яким розподілюється преса в цій 52 мільйонній країні.

Читав я цю пресу сам для себе, бо ніхто із наших бізнесменів ані наших провідницьких кадрів, жодних газет не читав, ані не цікавився їх змістом, поза згадками у них про саму конференцію, про яку було дуже багато повідомлень не тільки в пресі але й по радіо і на телевізії.

2. В той самий час почали напливати до мене і неофіційні видання, яких в кіосках не знайдеш. Правдоподібно тому, що я з цікавістю їх приймав. Ні одного із них я не купив, їх мені даровано.

3. Дуже багато часу я провів у розмовах. Говорив з робітниками, з селянами, з дітьми, зі студентами, зі службовцями різних відомств і рангів, з професорами, з письменниками, з міліціонерами, і з паскарями, які ведуть шахер-махер на дуже розвинутому чорному ринку.

Хочу підкреслити, що ніхто мені в цьому не робив жодних перешкод. За мною слідували (про це сказала мені навіть працівниця одного з готелів), але робили це дискретно і, крім одного брудного телефону, і маленького інциденту в Одесі, залишили мене в спокої. З деяким розчаруванням мушу ствердити, що славні кагебівські трюки минулого: з підсиленням гарних дівчат і т.д. в моєму випадку зовсім не практиковано.

Що ж вражає людину, перш за все, в теперішній Україні? Відповідь проста: відсутність страху. Друге, — це величезні зрушення в суспільстві, зрушення, які треба характеризувати, перш за все, психологічними категоріями, а щойно потім — політичними, економічними і культурними.

Створення «Руху», взагалі факт його постання, — це величезне досягнення наших братів і сестер в Україні. Воно не прийшло легко. Ріст і дії «Руху» не будуть позбавлені проблем, але, як сказав Іван Драч — «він є, і діє», і це великий позитив. Його позитив теж і в тому, що він об'єднує майже всі неформальні організації в Україні, й не тільки українські, але також і інших національностей, що проживають в Україні. А саме, поляків, євреїв й інших.

Наприклад, почувши про мій приїзд до Києва, двоє представників Координаційної Ради Єврейських Організацій України (КРЕОУ, КСЄОУ), відбули зі мною двогодинну розмову, передали мені свій інформаційний бюлетень «Хадашот», розповіли про співпрацю з «Рухом», про заходи створити всеукраїнське єврейське об'єднання, а потім і все-союзне на з'їзді в Москві в грудні цього року. Вони турбувалися про дальшу співпрацю з українцями і в Україні, і в Союзі, як теж і поза його кордонами. Позитивно розвивається праця євреїв Львова з українськими організаціями. Добрі стосунки існують поміж єврейською організацією Одеси з «південною групою» «Руху». Очевидно, не всі єврейські організації думають тими категоріями. Деякі спрямовують свій зір на цілі пов'язані з еміграцією, ще інші — залишаються неутральним. Факт, однак, що існує поважна група євреїв, яка хоче співпраці з українцями — це величезний позитив. Позитивом треба вважати теж і правильно поставлену політику

«Руху» по відношенні до національних меншин.

Назагал добре розвиваються взаємини українців з поляками, хоч на обрії починають завважуватися і проблеми. Найбільший там клопіт з росіянами, яких панівну позицію, підтримують не тільки всі державні інституції, але теж і велика гурма зденационалізованих «хохлів».

Всі ці проблеми до розв'язання, якщо український Рух прибиратиме на силі, та, якщо навіть при неминучій, наявній диференціації політичних поглядів, цей Рух зможе виловити із себе вдалих, розумних провідників.

Диференціація політичних поглядів справді неминуча і вона може відіграти позитивну роль, якщо вони там, а ми тут, будемо цього свідомі й не діятимемо з позицій ексклюзивності, та партійної й ідеологічної нетерпимості.

В сучасну пору в Україні існує низка організацій політичного, культурницького, громадського, релігійного характеру. Всі вони, хочуть вони цього чи ні, в принципі не можуть уникати політичної дії. Поволі виринають різниці поглядів, а з часом мусять прийти і політичне змагання, конкуренція в ідеологічній площі, тощо. Це вже видно навіть сьогодні в поглядах відзеркалених в програмах Української Гельсінської Спілки, Української Народно-Демократичної Ліги (Володимир Чемерис, Дмитро Корчинський), Українського Християнсько-Демократичного Фронту (Василь Січко), Української Асоціації Незалежної Творчої Інтелекції (Іван Сокульський), Української Демократичної Спілки, Соціал-Демократичного Об'єднання України, Київських депутатів до Верховної Ради СРСР, і прихильників Руху («Голос» і Єльцин), чи націонал демократії, яка у своєму журналі «Альтернатива» (досі вийшло 35 номерів), як девіз, має напис, «Хто не націонал-демократ, той не патріот! Націонал-демократія — авангард української перебудови».

Цікавий документ це «Моя виборча програма» В. Чорновола. На мою думку, в ній є дуже небезпечні пропозиції, як наприклад, федералізація України. Висувати такі пропозиції в сучасну пору, тоді як росіяни і так стараються обмежити український стан посідання до правобережної України — не на часі. Це не означає, що права меншин мають бути потоптані. І я не проти автономії кримських татар у складі України. Коли я висловив мої застереження в групі знаних активістів, пані Ірина Калинець скоротила мої роздумування заявою, що «наші політологи розберуться в цій справі». На це я можу тільки відповісти — дай Боже.

В нас про всі ці речі дуже мало інформації. Мені здається, що наша преса, якщо вона має виконати своє завдання, повинна з більшою увагою слідувати за тими процесами.

Наприклад, в сучасну пору появляється багато різних видань в Україні, велике число які нам доступні. Я сам привіз з собою 6 різних видань. А, коли читати нашу пресу, то крім повідомлень УГС, які заповнюють сторінки нашої преси, інших ін-

формацій у ній обмаль. Мій заклик до наших редакторів: інформувати про всі відлами Руху! Тоді в майбутньому не будемо заскочені. Нам і їм також потрібна добра політична аналіза. Бо я мав враження, що надто багато часу витрачається на лозунги і різні відправи, а дуже мало на конкретну органічну працю.

Надзвичайно цікавим явищем треба вважати активізацію студентства. «Громада» в Києві і «Братство» у Львові починають діяти. Львів'яни якраз випустили перше число газети «Братство», в якій закликають до усунення ректора університету і ректора львівської політехніки. Знову ж киевляни погрожують страйком, якщо їхні пропозиції реформи університету не буде взято до уваги.

Не буду згадувати подрібніше активізацію робітничої кляси. Це надзвичайно важливе явище. Є одиниці поміж інтелектуалами, які стараються знайти доступ до робітничих мас, але це покищо поодинокі люди. Національні вимоги гірників Червонограда були сугеровані (запропоновані) їм інтелектуалами. Без такої співпраці робітничі маси не підуть далі певних економічних вимог. Без їхньої ж допомоги Рух залишиться збором інтелігенції.

Появилися в Україні ще дві інші організації. Одна із них це асоціація безробітних. Друга, — це асоціація репресованих, якої статут є в мене, і членом якої може стати будь-хто з українців репресованих радянською владою, навіть у діяспорі, якщо він цього бажає.

Величезну роботу веде організація «Меморіал». Їй потрібно допомоги. Львівське відділення вже одержало компютер з Торонта. «Меморіал» також одержав дві відеокамери від Українського Народного Дому в Торонто. Цього мало. Ми всі повинні зробити якнайбільші зусилля подати допомогу всім нашом організаціям в Україні. Потрібні копіювальні машини й іншу техніку. Хочу сказати, що один із членів делегації заслуговує на велике признание — прізвища не згадую, бо не знаю чи цього він бажав би — за доставу двох копіювальних машин для Руху. Таких жестів треба більше.

СКВУ повинен зробити зусилля постійного контакту з Україною по лінії Руху. Ми теж не повинні забувати про наших братів, що проживають в СРСР поза Україною. Я не бачу причини, чому СКВУ не міг би говорити теж і в їхньому імені. Співпраця з Рухом у цьому ділі дуже потрібна.

В кінці, ми повинні створити в одній із наших бібліотек секцію неформальних видань з України. Я говорив з панею Богданною Вільк в Інституті Володимира про створення такого фонду. В США робить це О. Зінкевич.

Треба також подумати про створення аудіотеки і фонотеки для записів з України. На мою думку, матеріали «Меморіалу» варто б дуплікувати і копії переховувати теж і в нас. ■

Ол. СЕРГІЄНКО

РОСІЯНИ ПРО УКРАЇНЦІВ

В 1987 році в США вийшла друком книжка на 355 сторінок колишнього московського кореспондента почитної американської газети «Кришчен Саєнс Манітор» Девіда К. Вілліса. Назва книжки «CLASS: HOW RUSSIANS REALLY LIVE» (Кляса: як росіяни вдійсності живуть). Автор з своєю родиною жив чотири з половиною року в Москві. Він відвідав більше як 40 великих міст в п'ятнадцятих республіках Советського Союзу. Мав розмови в більшості з інтелігенцією, і в книзі в шістнадцятих розділах розповідає про черги, мешканеві труднощі, виховання дітей, брак харчів, русифікацію, хабарництво, бюрократизм, релігію, п'янство, розводи, «рівність» жінок та їх незавидне життя та інші болячки комуністичного суспільства.

Для українського читача найцікавішим розділом є розділ про національності. Девід Вілліс інформує, що Советський Союз населяє коло 130 різних національностей. Але скрізь панують росіяни. В цім розділі він показує як росіяни стараються русифікувати насамперед слов'янські народи: українців та білорусів, та як неприхильно, вороже ставляться до інших народів. Автор пише, що його друг московський інтелігент-мовознавець про українців казав — «Українці, слов'яни, працюватимуть і надійні. Але вони неохайні, не дуже здібні, але добрі люди» а лєнінградка добавила про українців таке: «українці лукаві, спритні, хитрі і брудні.» «Кілька членів політбюро є українці: Володимир Щербицький ... Але росіяни домінують, бо Україна занадто важлива для нас щоб її ігнорувати. Дивись на її копальні вугілля, та харчі що вона вирощує» — каже росіянин. Росіянин в Києві сказав авторові: «Росіяни мусять пильно слідкувати за українцями. Їх є багато і вони дуже важливі для держави. Біда з українцями ще й в тім, що три мільйони українців в США, Канаді, в Західній Європі, в Південній Америці та в Австралії піддають українцям в Україні палива для різних домагань».

Про інші національності росіяни дали таку характеристику авторові книжки, американському журналістові: азербейджанці — не дуже мудрі, вони можуть продати чи купити й свою матір; молдавани — майже цигани; грузини — бабії, добрі архітекти, але ледарі й спекулянти; казахи, узбеки, киргизи, туркмени та інші азійські народи — не дуже мудрі, нижче середніх здібностей, звичайно не можна назвати їх, кажуть росіяни, умово нерозвиненими, але не такі як ми, росіяни. За балтійців росіяни казали авторові, що «балтійці народи-чужинці. Вони не хочуть мати росіян у своїх країнах, вони нас не люблять, не любимо й ми їх також. Без них ми можемо обійтися.» З цього розділу книжки видно як «старший брат» любить «менших братів». Ця книга продається в багатьох американських книгарнях.

МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Бризгун-Соколик

**В ТОРОНТІ ВІДЗНАЧИЛИ
БОРИСА АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА**

В неділю 19-го листопада в Торонті відбувся цікавий вечір: В Році Української Мови — Присвячений пам'яті Письменника та Мовознавця Бориса Антоненка-Давидовича.

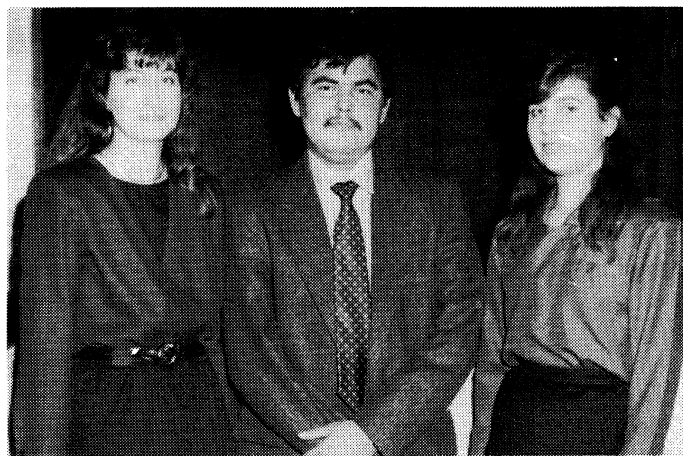
Гостями на вечір прибули з Америки редактор Осип Зінкевич та молодий Олесь Тимошенко — внук Бориса Антоненка-Давидовича. Олесь тепер є студентом Католицького Університету у Вашингтоні, а в Америку він приїхав лікуватися від ускладнень спричинених Чорнобильською радіацією.

Вечір влаштували Мистецька Рада Конгресу Українців Канади в Торонті, Одумівський журнал «Молода Україна» та Об'єднання Українських Письменників «СЛОВО».

Зал Катебри св. Володимира о год. 4-й була заповнена. Оксана Б. Соколик, голова Мистецької Ради КУК, відкрила вечір, привітала гостей і всіх присутніх, та сказала, що саме того дня відбулися в Києві похорони мучеників за волю: Василя Стуса, Юрія Литвина та Олекси Тихого. Тіла їхні привезли з далекого Сибіру до Києва попереднього дня, в суботу. О. Соколик попросила присутніх однохвилиною мовчанкою злучитися думками та молитвами з Україною.

Потім вона передала ведення вечора співредакторові «Молодої України» Олександрові Харченкові, який представив Олеся Тимошенка і попросив його до слова. Молодий Олесь розказав про події під час Чорнобильської катастрофи, про те, що про катастрофу ніхто нічого в той час не знав, правда була глибоко засекречена. Тому так багато нещастя і стільки хворих. Ще й сьогодні лікарі там не сміють казати, що смерть даної людини в Україні є наслідком радіації з Чорнобилю. Розміщені по цілій країні тяжко хворі попечені радіацією вмирають на запалення легенів, інфаркт (атак серця) та інші недуги. Може пацієнт і дійсно від такої недуги помирає, але ніхто не каже, що недуга є наслідком радіації. І Олесь мав уже інфаркт маючи всього 18 років!.. Він радий, що зміг приїхати сюди на лікування. Але він переживає за долю — мільйонів тих, що хворіють в Україні, і для яких немає помочі. Слово Олеся було щире, безпосереднє, та відчувалася в ньому зріла людина, повна переживань та досвіду, а не типічний тушешний 21-літній юнак.

Молодь Торонта зустріла Олеся привітаннями: Були привіти від ОДУМ-у, СУМУ-у, МУНО і ПЛАСТУ. Шкода, що це були тільки «делегати». Шкода, що проводи організацій не потрудилися зацікавити молодь, щоб вона прийшла познайомитися з Олесем та почути правду про долю України з уст однолітка — очевидця.

Зліва направо: Світлана Ліщина, Олесь Тимошенко, Оксана Родак. Фото: І. Корець

Побажання ще склали: пані Божик від Союзу Українок Канади та інж. Я. Соколик від Конгресу Українців Канади в Торонті. Інж. Соколик пригадав, що відразу після катастрофи, в Торонті була величезна демонстрація, і він там проголосив, що Торонто готове прийняти 10.000 дітей на лікування. Советська амбасада тоді сказала, що вся ця паніка непотрібна, що там нічого серйозного не сталося... Інженер Соколик знову повторив цю свою заяву для помочі хворим дітям і сказав, що треба заново розпочати акцію в цілій справі.

Дай Боже, щоб всі сердечні побажання здійснилися якнайскоріше і Олесь здоровим повернувся до родини, а інші діти мали також нагоду лікуватися.

Для відпруження панна Оксана Родак виконала на бандурі «Сарабанд» Баха, та інші твори. Її чутлива гра на бандурі завжди приносить слухачам задоволення.

Редактор Зінкевич у своїй блискучій доповіді згадав письменника мовознавця Бориса Антоненка-Давидовича, в століття з дня народження, його мученицьку долю по тюрмах та на засланні. Його працю над нашою мовою Осип Зінкевич нав'язав до «мовного Чорнобиля» в Україні, до «літературного Чорнобиля», та до «екологічного Чорнобиля» нашої батьківщини. Редактор Зінкевич, як завжди, збагатив своє слово доказами, статистикою, чим зробив свою доповідь ще ціннішою.

На закінчення, Олесь Тимошенко прочитав кілька творів свого діла. Олесь сам талановито пише (Молода Україна ч. 387/1989), малює — якраз видав свої різдвяні карточки — та щиро відчуває і передає поетичні твори свого дідуся. Він вчився в театральному училищі, і як сам каже, там його справжнє зацікавлення та любов. Олесь начитав на тасьму поезії Антоненка-Давидовича і цю тасьму, як і різдвяні карточки присутні могли набути на вечорі.

Успіх вечора незаперечний. На закінчення подякувала всім п. Марія Голод, голова Торонтського відділу «Слово». Кава і солодке ще довго затримали гостей у залі і присутні мали багато нагоди познайомитися та поговорити з Олесем та редактором Зінкевичем.

Редакція і Адміністрація «Молодої України» цією дорогою висловлює щире подяку радіопередачі «Пісня України», і радіопередачі «Молода Україна» і часописам «Гомін України» та «Новий Шлях» — за безкоштовне оголошення про вище описану зустріч із Олесем Тимошенком у Торонті. Дякуємо представникам молодіжних організацій та особам, які особисто вітали Олеся, і всім учасникам зустрічі за те, що всі вони своєю присутністю на зустрічі та зрозумінням справи вишанували пам'ять Бориса Антоненка-Давидовича, а його внука Олеся Тимошенка, молодого письменника, художника і талановитого читця-декламатора заохотили до дальшої творчої праці. Щире подяку висловлюємо паням: Марії Романенко, Зіні Корець і Вірі Соколовській за влаштування чайної гостини, та панові Григорієві Романенкові за допомогу у переведенні імпрези, Оксані Родак за мистецький виступ. (Ред.)

СТВОРЕНО ЦЕНТР ДОКУМЕНТАЦІЇ І НЕФОРМАЛЬНИХ ВИДАНЬ УКРАЇНИ

При видавництві «Смолоскип» ім. В. Симоненка у США створено Центр документації і неформальних видань України.

Центр буде збирати і систематизувати твори українського самвидаву, видання неформальних груп і організацій, льокальні газети недоступні на Заході, фотографії, відео — і магнітофонні записи, летючки, документи.

Центр буде фотокопіювати періодичні видання українського самвидаву і неформальних груп та постачати ними славистичні бібліотеки, дослідні центри, українські бібліотеки в країнах українського поселення і на Україні, українські видавництва, зацікавлених осіб і дослідників.

Закликаємо всіх осіб, які їдуть в Україну, привозити з собою такі видання: «Український вісник», «Кафедра», «Голос відродження», «Вільна Україна», «Поступ», «Віче», «Вибір», «Експрес хроніка», «Дзвін», «Євшан зілля», «Пороги», «Карби гір», «Молода Україна», «Християнський голос», «Український час», «Сільські обрії», «Оповісник», «Спадщина», «Львівські новини», а також недоступні на Заході часописи «Ленінська молодь» (Львів), «Молодий журналіст» (Київ), «Вечірній Київ», та вирізки статей про національний рух на Україні з льокальних газет.

Всі ці матеріали (оригінали або фотокопії) пересилайте на адресу:

SMOLOSKEYP DOCUMENTATION CENTER

P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043, U.S.A.

За додатковими інформаціями звертайтеся на такий номер телефону

(301) 461-1764

Петро КОСЕНКО

ПІСНЯ

Трунком волі вітчизни захмелений
Стану першим я в нашій строю
І скривавлений стяг наш прострелений
Піднесу в переможнім бою.

І хоч стрій наш уже здешаткований
І зникає в диму небозвід,
Жовтосиній у крові оновлений
Донесу я до рідних воріт!

Вище, вище у славі овіяний
Стяг освячений жертвами Крут!
Уперед же наш стрій недостріляний!
Уперед на останній рудут!

1961
Венецуела

Світлана КУЗЬМЕНКО

Марія Кремінярівська. Вівці, вовки і люди.
Торонто, вид-во «Новий шлях», 1989, 644 стор.

Автобіографічна розповідь авторки проводить читача через більшу частину її життя. Головний героїні авторка дала ім'я Марта і висвітлила у повісті її пережиття, оточення, в якому вона в той чи інший час жила, її світогляд і її незламний характер.

Що стосується літературної сторони повісті, Валентин Мороз у передмові до книжки пише так: «Епопею Марії Кремінярівської можна з повним правом назвати жіночою прозою. Ні, не в розумінні тематики. Маємо на увазі кут зору й спосіб бачення подій. Так, це жіноча проза в кращому розумінні слова, — приємний виняток для теперішнього Заходу, де жінка сприймає констатування її жіночости майже як образу і настирливо доводить, що вона «нічим не відрізняється від чоловіка». Так побаченої тюрми ще не було в українській мемуаристиці, і це надає споминам Марії Кремінярівської унікального кольору». Далі Валентин Мороз зазначає: «Епопея Марії Кремінярівської — це перемога» та що її книжка «...ще одна цеглинка в майбутній будові відродження українського маєстату.

Повість, яку авторка назвала літописом, легко і цікаво читається. ■

ЗРОБІТЬ ПРИЄМНІСТЬ і користь

Вашим дітям — пошліть їх літом
на один із таборів ОДУМ-у!

Петро КОСЕНКО

ВІРШ

Хороший вірш — це зміст і форма
Це легкість, музика, краса,
В будові — плетена коса,
Стиль, іскра, витонченість, норма.
Хороший вірш не барабан
Патріотичного екстазу,
Що б'є бездарністю до казку
Патріотичний гопакан.
Нехай він буде і модерний,
І заковиристо-штудерний
Той вірш майбутнього — нехай!
Якщо в тім вірші б'ється думка,
Якщо іскриться в ньому шумка,
Це наш майбутній водограй,
Який породить нам красуню —
Поезію нових часів,
Гарнішу за її бабуню,
Але бабуниний засів!

Хороший вірш не тільки форма,
Хороший вірш не тільки норма,
Хороший вірш — це спів душі,
А вірші без душі — це труни,
Загубленої долі луни,
З плеча чужого кунтуші.

Хороший вірш — це стиль і форма,
Це краю рідного краса,
Він в час найбільшого безкорм'я
Над нами творить чудеса!

1984
США

CHOLKAN CORPORATION ■ REALTOR

**5302 Dundas St. W.
Toronto, Ont**

**INSURANCE FOR FIRE, AUTO, LIFE
УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДІЖКИ, НА ХАТУ.**

**Телефонуйте до
ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ
Тел: 239-7733**

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ! СЛАВМО ЙОГО!

**Усіх наших шановних слухачів вітає
керівництво Одумівської Радіопередачі**

«Молода Україна»

з Великим Святком

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

і

**висловлює сердечну подяку
всім особам і установам
за фінансову підтримку
протягом минулого року.**

Кервіник — Петро Родак

Диктори — Валентина Родак

Леонід Ліщина

Олександр Харченко

Віра Соколовська

Ю. Винничук

«ЛЬВІВСЬКЕ ПИВО»

На Погулянці у Львові колись
Три файних хлопа при пиві зішлись,
що з нього вийшло, лишень подивись —
Хлопці створили театр «НЕ ЖУРИСЬ!»

Приспів:

Бо Львівське пиво — то є кляса,
Робить з хлопа супер-аса,
Вип'єш гальбу і вже фраєр, хо-хо!
А музичка грає штаєр.

Навіть преславний Данило-король
Пінку здував і робив: голь-голь-голь,
Рано і ввечір пиво він пив,
Німців, як шурів, лупив

Приспів...

Як би я хотів, щоб Полтава гнила
Пінистим пивом по Львову текла,
Може б вона не смерділа тоді
Й раки у пиві жили б, як в воді.

Приспів...

ТАРАС І ХРИСТИНА КОРЕЦЬ

батьки, бажаючи їм щасливого подружнього життя. Тарас і Христина — це добре і свідомо вихована українська пара.

Тарас у минулому році закінчив вищу освіту в Торонтонському університеті. Тепер працює у великій фірмі за своїм фахом. Поза державною школою, він закінчив рідну школу і курси українознавства, та недільний курс при катедрі Св. Володимира. Належав до Юного ОДУМ-у, танцювальної групи «Веснянка», під керівництвом М. Балдецького, і Ансамблю Бандуристів ім Г. Хоткевича, під керівництвом В. Родак. Зараз допомагає адміністрації журналу «Молода Україна». Був членом українського студентського клубу, і співав у студентському хорі.

Христина також закінчила українську школу і курси. Належала до танцювальної групи і дівочого хору при МУНО. Була вибрана княгинєю КУК на Торонто. Зараз продовжує вищі студії в Торонтонському університеті.

На весілля надійшли привіти з далекої Австралії, (від шкільних подруг мами молодого), Марії Ковальської з родиною, і від Алли Боднарук з родиною. При гарних звуках оркестри «Буковина Брас», гості довго, довго забавлялися і молодь не хотіла розходитися. Було милою несподіванкою, коли внуки в цей вечір вшанували свою бабусю паню Евдокію Роман з її 80-тиліттям (Василь Корець привітав її від усіх онуків гарною українською мовою, а Тарас і Ганнуса піднесли їй китицю квітів. На другий день відбулися поправини в домі батьків. З цієї нагоди батьки складають на прес-фонд журналу «М.У.» \$150.00. Новоодружений парі Тарасові і Христині бажаємо щасливого життя на многії, многії літа!

Присутній

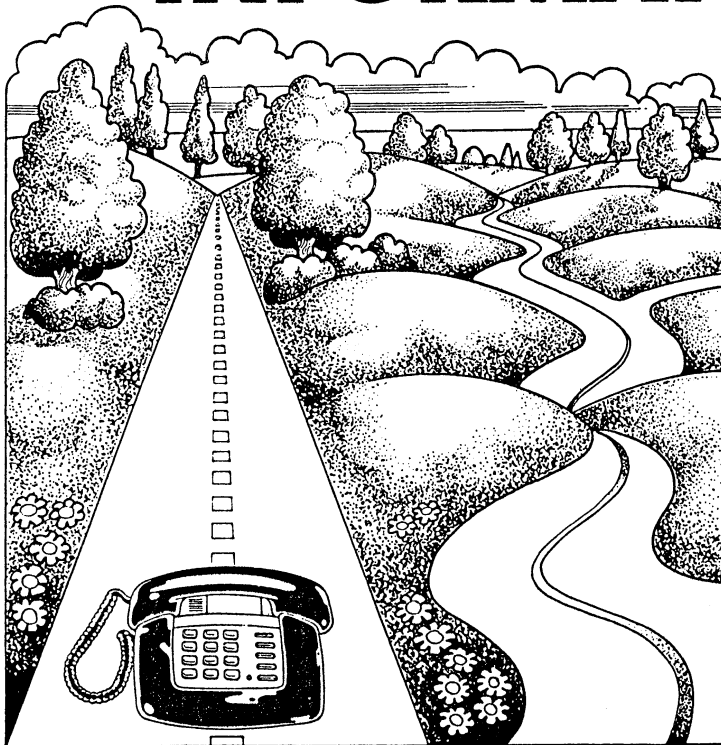
12-го серпня день випав соняшний. І подія в цей день була радісною для родин Івана й Зіни Корець та Михайла і Марії Свідрик. В цей день відбулося вінчання їхніх дітей Тараса і Христини. Чин вінчання довершив отець Петро Бублик в православній Катедрі Св. Володимира. Катедру виповнили гості зблизька і здалека, ближча і дальша родина, друзі Тараса і Христини та батьки.

Чудово лунав спів катедрального хору, під фаховим диригуванням маестра Нестора Олійника, (де родина Корець, бере активну участь). Весільне прийняття відбулося в залі парафії Св. Покрови, з великою участю гостей, особливо молоді. Господарем цього вечора був відомий артист Ігор Бачинський, який майстерно проводив весільною програмою. Вітали молодят: від одумівського журналу «Молода Україна» редактор Леонід Ліщина, старша дружка Ірина (сестра молоді), старший дружба Іван Чехо й інші. Також вітали своїх дітей

SPECIAL MUSIC FOR SPECIAL OCCASIONS

ОРКЕСТРА НА ВСІ ОКАЗІЇ

SHORTCUT TO GOVERNMENT INFORMATION

FAST AND EASY

Do you have questions about programs and services offered by the Government of Canada?

Reference Canada will steer you to the right person in the right office where your inquiries will be answered.

Avoid the long and winding road — take the easy, direct route to Reference Canada.

- In Québec call:

- *COMMUNICATION-QUÉBEC

- For local calls consult your telephone directory blue pages section under Communication-Québec.

- For a toll-free long distance call dial "0" and ask for zénith Communication-Québec.

- TDD Local (514) 873-4626
 - TDD Toll-free 1-800-361-9596

- In Prince Edward Island call:

- *ISLAND INQUIRIES

- Charlottetown (902) 368-5050
 - Toll-free 1-368-5050

- In New Brunswick call:

- *NEW BRUNSWICK INQUIRIES

- Fredericton (506) 453-2525
 - Toll-free 1-800-442-4400

- In Newfoundland call:

- St. John's (709) 772-4365
 - TDD (709) 772-6226
 - Toll-free 1-800-563-2432

- In Saskatchewan call:

- *GOVERNMENT INQUIRY CENTRE

- Regina (306) 780-6683
 - TDD (306) 780-7565
 - Toll-free 1-800-667-7160

- In British Columbia call:

- Vancouver (604) 666-5555
 - TDD (604) 666-2560
 - Toll-free 1-800-663-1381

- In Alberta call:

- Edmonton (403) 495-2021
 - TDD (403) 495-4161
 - Toll-free 1-800-232-9481

- In Manitoba call:

- *CITIZENS' INQUIRY SERVICE

- Winnipeg (204) 945-3744
 - TDD (204) 945-4796
 - Toll-free 1-800-282-8060

- In Ontario call:

- Ottawa (613) 995-7151
 - TDD (613) 952-0845
 - Toll-free 1-800-267-0340
 - North Bay (705) 476-4910
 - TDD (705) 476-7788
 - Toll-free 1-800-461-1664
 - Toronto (416) 973-1993
 - TDD (416) 973-8099
 - Toll-free 1-800-387-0700

- In Nova Scotia call:

- Halifax (902) 426-8092
 - TDD (902) 426-6696
 - Toll-free 1-426-8092

- In Yukon Territory call:

- *YUKON INQUIRY CENTRE
 - Whitehorse (403) 667-5811
 - Toll-free 1-800-661-0408

*Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

Supply and Services
Canada

Approvisionnement et Services
Canada

Canada

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Марії Гошуляк

Маріє-горлице! На мури мовчазні
Ось знову тінь твоя знайома впала.
Я часто думаю, що в ці ненадли дні
Ти так якби мені сестрою стала.

Що я тобі? Знайомий, та й усе!
Ну, може друг. Могла б і не ходити...
Чудних людей потік життя несе,
Але зза них і варт на світі жити!

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

Жовтень 1971

Toronto General Hospital

В Торонті покійну ми знали, як Марію Гошуляк, яка відвідувала літературні вечори «Молодої України», та яка щедро жертвувала на журнал і радіо-передачу «Молода Україна», а добрим словом заохочувала редколегію журналу та дикторів радіо-передачі до дальшої праці.

Марія Білас Цмоць народилася 21 вересня 1917 року в Трускавці, Україні — третя з чотирьох дітей Еви, з Данилишиних, Білас і Дмитра Біласа.

Марійка виховувалася у дуже глибокому націоналістичному дусі, дома часто читала нелегальну літературу. Брати, які від молодого віку належали до підпілля, плекали в сестрі хоробрість і відданість, а ідейністю й любов'ю до свого рідного народу Марійка від немовляти живилася з любові мами.

У домі часто були поліційні обшуки, шукали за націоналістичною літературою, за братами, але як їхня мама, так і Марійка з молодшою сестрою Олею ні словом, ні жестом не зрадили сховки братів.

У грудні 1932 року заарештовано брата Василька і вуйка Дмитра Данилишина за напад на польську пошту. Поліція також заарештувала брата Володимира Біласа і тету Катрису Данилишин і жорстоко їх допитувала. П'ятнадцятилітню Марійку з батьками й сестрою також затримала поліція на допити.

Довгий суд, жорстокі обставини ув'язнення брата й вуйка і велике переживання мами, навки закарбувалося у серці Марійки. Після смерті двох героїв український нарід запалився обуренням і спротивом супроти польської окупації. Марійка

горіла тим самим вогнем, тим більше, що вона з горем прибитою матір'ю відвідувала могили, а також їздила до Львова на побачення з братом Влодком і тетою, які були ув'язнені понад два роки. За демонстрації і українську діяльність Марійка також сиділа в польській тюрмі.

У 1940 році під час першої більшовицької окупації брат Влодко загинув від більшовицької кулі. Маму, тата та всю рідню вивезли більшовики на Сибір. Марійка з сестрою Олею ховалися в горах.

На весну 1941 року вони перейшли кордон з горсткою товаришів і через Мадярщину дісталися до Кракова.

Разом з Марійкою і Олею подорожував підпільник Костянтин Цмоць, псевдонім — Модест. Марійка з Костем покохали одне одного і, повернувшись в Україну, повінчалися. Марійка народила сина Модеста.

Нелегке було життя молодой пари. Багато споминів написано про хоробрі дії революціонера Костя, його посвяту і героїзм. Але не написано про любов молодой Марії, що з кожною хвилиною уболівала й журилася про небезпеку любого чоловіка, що доля знову від неї вимагала жертвувати своїми найближчими за ідею вільної України.

Марія обняла свого маленького сина і пустилася в невідоме з сестрою Олею та швагром Романом, але без Костя. Вона залишила любого Костя боротися до останньої

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Бл. п. МАРІЇ ПЕРЕДЕРІЙ

Корнвал, Онт.

В шосту річницю відходу у вічність моєї незабутньої дружини Марії 25-го листопада 1983 року, як нев'янучий вінок в її пам'ять, пересилаю 25.00 доларів на пресфонд «Молодої України».

Вічна їй пам'ять!

Іван Передерій

хвилини. За дванадцять літ після езекуції брата Василька й вуйка Дмитра, також 23 грудня, в рядах Української Повстанської Армії загинув Кость. Марія залишилася сама з маленьким Модестом.

У 1948 році Марія переїхала до Вінніпегу і одружилася зі співаком Йосипом Гошуляком. Родина переїхала до Торонта і в грудні 1952 року народився син Андрій.

Марія дуже тяжко працювала, щоб дати своїм синам все, що потрібно. Вона виховувала їх у любові до України, своїм прикладом вчила, що герой також той, що живе для України, вчила сміятись назустріч горю, і бачити промінь сонця, навіть у бурі.

Вона живе у душах, лицях і серцях її синів і внучок. І коли ви прислухаєтесь, ви почуєте:

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні.
Без надії таки сподіватись.
Жити хоч, геть думи сумні!

Богданка Цмоць

ПРАЦЯ ЮНОГО ОДУМ-у В ТОРОНТО

Дорогі батьки та друзі!

Розпочинаємо другий рік праці з новою силою та з бадьорістю. До референтури Юного ОДУМ-у при управі філії в Торонто увійшли нові члени в квітні ц.р., а саме: Міла Критюк та Оксана Шевченко.

Обидві багато працюють в українському суспільстві і ми віримо, що їхня праця в ОДУМ-і буде корисною. Їхні ідеї, думки та «батьківський» напрям дали нам можливість створити корисну, цікаву та різноманітну програму на цей сезон — навіть кращу, ніж попереднього року!

Більшість виховників з минулого сезону виїхали за місто продовжу-

вати науку по університетах, і ми бажаємо їм успіху. Взялися за роботу в цій сезоні виховники Люба Буцька та Юрій Педенко. Заступниками виховників є Наталка Неліпа, Надія Тимошенко та Лариса Байрачна. До гостей-інструкторів зголосилися: Марина Вовк, Міла Критюк, Оксана Шевченко, Оксана Родак, Тарас Ліщина та багато інших.

Управа нашої філії дає нам велику підтримку, моральну, а також фінансову. Робота кипить! Перед новим роком відбудеться принаймні чотири імпрези, організаційна робота над якими вже почалася.

Вся ця робота не була б можливою, якби ми не вірили у нашу організацію. ОДУМ, як організація, базується на демократичних принципах та на християнській етиці. Ми прий-

маємо членів, не дивлячись на їхнє релігійне переконання. Ми — молодь, що виросла в ОДУМ-і, переконані, що наша організація дала нам багато корисного і такого, чого не спроможна дати нам школа, вулиця чи будь-яка інша установа.

Програма Юного ОДУМ-у дає можливість дітям навчитися чогось корисного, мати українських друзів та зростати в українському оточенні. Ми щиро віримо, що цього річна програма відповідає потребам сьогоднішнього українського суспільства і запрошуємо всіх познайомитися з нашою організацією!

За управу філії ОДУМ-у Торонто,
Лариса Байрачна, СВІП
Референт Юнацтва

ПЛЯНИ НА МАЙБУТНЄ

■ 30-го вересня о годині 1:30 по полудні відбудеться традиційний спільний обід з нагоди «Дня Подяки» при катедрі св. Володимира. Запрошуємо всіх на смачний обід! \$10.00 від особи, \$5.00 від дитини.

■ В неділю, 19-го листопада, ОДУМ влаштовує дитячу забаву при Культурному Центрі св. Володимира в Оквіл. Просимо Вашу поміч! Тих, що бажають брати участь в організуванні цієї імпрези, просимо звертатися до членів управи.

■ 16-го грудня при ОДУМ-і відбудеться святкування св. Миколая, як і минулого року, о годині 1:30 по полудні в одумівській залі. Секретарка філії, Люба Буцька, вже написала листа щоб запросити св. Миколая завітати до нас. Просимо батьків приготувати своїх дітей до мистецької частини — віршиком чи піснею і т. п. В цій справі просимо звертатися до Міли Критюк.

■ Від членів управи вже можна набути квитки на новорічну забаву, яка відбудеться 31-го грудня при Культурному Центрі св. Володимира. Ціна за квиток — \$65.00, а після 3-го грудня ціна є \$75.00. Цього року гратиме оркестра «Веселка» з Монреалю.

■ Збираємося знову на коляду! Просимо всіх співаків звертатися до Петра Байрачного.

■ Щосуботи хтось з батьків повинен бути дижурним, тобто доглянути, щоб все було в порядку та бути присутнім, якби якась дитина захворіла. До батьків буде звертатися Оксана Шевченко.

■ Почався проект, щоб одягнути дітей в одумівські однострої. Через те, що діти є дуже молодого віку, однострої, які існують є завеликі для них. Діти швидко виростають, і їм потрібно, щоб однострої були вигідні і щоб діти пристійно виглядали. Будемо звертатися до батьків за порадою.

■ Від 26-го грудня до 31-го грудня відбудеться курс інструкторів гри на бандурі. Докладні інформації можна одержати від Оксани Родак.

■ Слухайте радіопередачу ОДУМ-у з радіовисильні CHIN на хвилі АМ 1540 кожної суботи від 6:00 до 6:30 вечора.

■ Журнал «Молода Україна» виходить щомісячно та пише багато про одумівське життя. За передплатою журналу звертайтеся до пані З. Корець на число тел. 763-3422.

■ Члени управи зголосилися допомогти комітетові при Культурному Центрі св. Володимира в справі влаштування бенкету 25-го листопада. Всі зібрані фонди призначені на культурний Центр, на виплачення будинку. За квитками та по докладніші інформації прошу звертатися до Міли Критюк.

■ Незабаром розпочнеться організаційна праця та підготовка до фестивалю «Квітка», який відбудеться в липні 1990 р., на одумівській оселі «Україна», в Лондоні. Нашим обов'язком є допомогти оселі, щоб фестиваль був успішним. Тому прошу звертатися до Ігоря Лисика на число тел. 1-576-9779 і взяти на себе якийсь обов'язок. Це ж наша оселя!

**ПРИЄДНАЙТЕ хоч ОДНОГО члена
ДО ОДУМ-у!**

**ПРИЄДНАЛИ НОВИХ
ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:**

Т. Мироненко, Австралія

3

Е. ДРАЧ

«ВІДДАЙТЕ МОВУ»

Не лиш герої на землі зростають,
Є у Вітчизни і такі сини,
Які ніяких святощів не знають,
Святі їм тільки гроші і чини.
Такий глаголить: «Я — слуга народу».
Але народу тим цей служить друг,
Що нишком нищить мовний корінь роду,
Народ свій обертаючи на слуг.
Такі загнали в села рідне слово,
І там його вже тягнуть у гроби,
Аби забрати пам'ять в нас і мову,
А їх не мають нині лиш раби.

Віддайте мову — не прохання, а наказ,
Віддайте мову — нашу пам'ять і оплот,
Віддайте мову — і не колись, а в цей же час,
Вмре мова і ми щезнем, як народ.

Нелегко було мову в нас забрати,
Яка корінням в батьківській землі.
Сам хан Батий не зміг її стоптати,
Проте «народу слуги» все змогли.
Вони зробили з мови непрестижну,
Забравши з вузів, шкіл та установ,
Нас спонукали кожним днем і тижнем
До зради найспівучішої з мов.
Нам пильність присипали побрехеньки,
Що ми в тій зраді майже рай знайшли,
Прокиньтесь козаченьки-хмельниченьки,
Поки ми спали, мову ізвели.

Віддайте мову...

Хто ми для них — прості аборигени,
Але в тім слові величезний зміст,
Бо в землю повростали наші гени,
І навіть крізь асфальт великих міст.
Хазяїн хто — чиновничі конклави,
Чи ти — абориген землі цієї?
Це скаже бій, хоч власне й не кривавий,
Але і не найлегший із боїв.
Ми в тім бою своє ще скажем слово,
Про Чорнобиль, про Чернівці і Крим,
Та головне — відвоювати мову,
У котрій глас народу крізь віки.

Віддайте мову...

Брати, на нас ви не дивіться скося,
За діло кровне бій іде у нас,
Бо як сьогодні нашу мову скосять,
То завтра косарі підуть на вас!
Лиш разом свого діждемось ми свята,
І піснею засвітяться слова,
Як стане брат за рідну мову брата,
І хор тисячогласний заспіва:

Віддайте мову...

Б. Стельмах

«СТРІЛЕЦЬКІ МОГИЛИ»

Стрілецькі могили понищено вщент
Лупали, копали, валили, палили,
Лиш де-не-де хрест, де-не-де монумент,
І все, пропадають стрілецькі могили.

А там — українські стрільці січові.
Палкі усусуси, юнацтво безвусе,
Франкові онуки, його вартові,
Прости нам за них, милосердний Ісусе.

Бо хто ми, бо що ми без рідних могил?
Ставище безводне, пташище безкриле,
Румовище храму у хаосі брил,
Вернім Україні стрілецькі могили.

Без них наша пам'ять, достоту, як мрець,
Як небо беззоре, як море безхвиле,
Таж он — Симоненко, Тютюнник, Близнець,
Насипмо над ними стрілецькі могили.

Без них наша совість, як той боягуз,
Що страхом життя своє в'яже безсиле,
Та ж он — Івасюк, Миколайчук і Стус,
Насипмо над ними стрілецькі могили.

Щохвилі комусь уривається шлях,
То ж дай мені, Боже, як з праху і пилу
Обернуся знов я на пил і на прах,
Зведіть наді мною стрілецьку могилу.

Б. Стельмах

«ІСТОРІЯ»

Сурми зазоріли, коні одуріли,
Заступили сонце половецькі стріли,
Лічить мати втрати, мила з туги мліє,
Отака історія в пісні попеліє.

Розлились пожари попід чорні хмари,
Витоптали землю клятї яничари.
Плаче в полі вітер і сліпа бандура,
Отака історія — українська дума.

Йшли за кровну справу, здобували славу,
Закотили долю панові під лаву.
На столах у глеках крові чорні вина,
Отака історія, отака гостина.

Встеклі і запеклі засвітили в пеклі,
Насукали шнурів, пов'язали в петлі,
Хто пішов під кулю, хто — в полярне сяйво,
Отака історія — вивчити не зайво.

Димом-порохами поміж реп'яхами
Дихає Чорнобиль нашими гріхами,
Ті зреклися мови, ті — зреклися роду,
Отака історія рідного народу.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ОДУМ «ВЕСНЯНКА»

усіх щиро запрошує на забаву

ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ

З КОНЦЕРТНОЮ ПРОГРАМОЮ

в суботу 17 лютого 1990 р.

Український Культурний Центр 83-85 Christie Street, Toronto

Початок о 7-ій год. вечора.

Приграватиме оркестра «СОЛОВЕЙ»

Добірний буфет. Вступ: 12.00 дол. у продажу (наперед).

15:00 при дверях.

Квитки можна набувати Arka West 2282 Bloor St. West та у членів Ансамблю «Веснянка».

ДЕ ВИ БУЛИ В ЧАСІ ВІЙНИ

Українсько-Канадський Дослідний і Документаційний Центр, який в минулому випродукував дуже успішний фільм «Жнива Розпачу» (тоді центр був під назвою «Комітет Дослідження Голоду»), тепер почав приготувати новий проект. Завданням комітету є зібрати звуко- і відеозаписи очевидців подій Другої Світової Війни, включно з подіями, в Карпатській Україні '38-'39 років та суспільного життя безпосередньо після війни — в цілях створення історичного документального фільму.

Члени комітету вірять, що українське громадянство свідоме важливості такого проекту, особливо в обличчі того, що західні «мідія» часто неправильно навітлюють а то й зловмисно викривлюють нашу ролі в подіях Другої Світової Війни.

Комітет зацікавлений спогадами про:

Комітет зацікавлений спогадами про:

1. Боротьбу за незалежність Карпатської України.
2. Дії УПА та інших партизанських загонів.
3. Дії ОУН та похідних груп.
4. Українців у німецьких концентраційних таборах.
5. Воєнно-полонених у німецьких, советських та інших таборах.
6. Вояків Дивізії «Галичина».
7. Хлопців та дівчат, що служили в німецькій протилетунській артилерії — т. зв. «юнаків».
8. Вояків Червоної Армії.
9. Вояків Армії Андерса.
10. Вояків РОА, (армії Власова), або інших німецьких частин.
11. Вивезених на працю до Німеччини.
12. Українців, що служили в американській, англійській чи канадській армії.
13. Українців, які служили у Французькому Чужинецькому Легіоні.

14. Українців, які були у французькому, італійському, чеському резистансі.
15. Свідків польського терору на Лемківщині і Холмщині в час і після війни. (Акція «Вісла»).
16. Вивезених на Сибір, чи в Казахстан.
17. Арештованих советською, чи німецькою властями.
18. Людей, які були активними в українських політичних, церковних та громадських установах в часі окупації та в допомогівих установах, заснованих альянтами.
19. Співробітників Українського Центрального Комітету.
20. Осіб, які захищали і переховували євреїв під час німецької окупації України.
21. Свідків знущання окупантів над українцями.
22. Свідків насильної репатріації до ССРСР з територій, окупованих альянтами.
23. Чужинців, які в часі війни мали до діла з українцями.
24. Українців, які пережили інші незвичайні воєнні події.

Надіємось на широкий відгук. Просимо учасників і очевидців воєнних подій, які згодні, щоб з ними провести інтерв'ю, зголоситися на адресу:

Ukrainian Canadian Research
and Documentation Centre
Word War Film Committee
620 Spadina Avenue,
Toronto, Ontario, M5S 2N4
Canada

В Торонті можна телефонувати до члена комітету О. Закидальської на число (416) 769-0662.

Л. П.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «МОЛОДОЇ УКРАЇНИ» ЖЕРТВУВАЛИ:

З нагоди родинного свята п-і Адамець передав пн. І. Олексюк Торонто, Онт.	\$65.00
о. Др. Микола Степаненко Сан Йозе, Каліфорнія, США	\$50.00
У 6-ту річницю смерти бл. п. Марійки зложив муж І. Передерій, Корнвал, Онт.	\$25.00
Василь Неліпа, Торонто, Онт	\$20.00
Олена Семенюк, Теймсфіл, Онт.	\$20.00
Григорій Равриш, Торонто, Онт.	\$20.00
Василь Павленко, США	\$10.00
В. Гавришків, Вінніпег, Ман.	\$10.00
С. Глушко, Торонто, Онт.	\$10.00
Марія Федорак, Філадельфія, Пен., США	\$10.00
Василь Сойко, Монреал, Кв.	\$10.00
Пилип Супрун, Вестон, Онт.	\$10.00
Віктор Павленко, Іслінгтон, Онт.	\$10.00
Федір Бойко, Пентиктон, Британська Колумбія	\$10.00
Іван Данилюк, Торонто, Онт.	\$6.00
Т. Мироненко, Торонто, Онт.	\$5.00
Юрій Колос, Ошава, Онт.	\$5.00
В. Адамець, Торонто, Онт.	\$5.00
І. Дідок, Трентон, Н.Дж., США	\$5.00
Андрій Мацак, Австралія	\$3.50
В. Войтович, Австралія	\$3.00

Гурток дівчат на виховно-відпочинковому таборі Юн. ОДУМ-у.

Оселя «Україна», липень 1985 р.
Фото: Оля Лисик

Збірка на «Молоду Україну» на поправинах весілля Наталки Сніг і Володимира Тимошенка \$ 163.20.
Лондон — 28 травня 1989 р

Ігор Лисик \$30.00
по \$20.00

Г. Неліпа
В. Педенко
В. Тимошенко
В. Сніг
В. Бондаренко
А. Лисик
П. Лисик
Т. Ліщина
В. Сулим
М. Несторенко \$15.00
R. M. Irwin \$13.00

по \$10.00
М. Метулинський
п. Головатенко
М. McIntosh
п. Співак
І. Деркач
М. Мирон
Л. Ємець
А. Шевченко
Ш. Косгор
К. Луппо
О. Свистун
Н. Сеник

Збірку перевели Галина Педенко і Тамара Неліпа. Було зібрано 427 дол. канадських, і 30 дол. американських (36.20 дол. канадськими у виміні).

У світлу пам'ять баби і діда Лисиків та баби і діда Степанчиків зложив Павло Лисик, Ошава, Онт. \$250.00
д-р Юрій Лисик Ошава, Онт \$250.00

Збірка на журнал «Молода Україна» з нагоди 50-ти ліття уродин Володимира Сніга.

Володимир та Люся Тимошенко \$20.00
Гриць і Тамара Неліпа \$20.00
Галина та Віктор Педенко \$20.00
Віра та Андрій Олійник \$5.00
Тамара та Орест Гунтай \$1.00
Ігор і Валя Головченко \$1.00
Віра та Борис Яремченко \$20.00
Микола та Оксана Метулинські \$10.00
Валя Сніг з дітьми \$50.00
Олександр і Ніна Абузов \$10.00
George & Nadia Манти \$20.00
Разом \$177.00
Передала Галина Педенко

З тризни бл. п. Юрія Решетняка передала Тамара Кошарна, Міссісага, Онт. \$112.00

У пам'ять бл. п. батьків Наталки і Андрія Степаненко — зложила Олена Лисик, Ошава \$100.00

Жертводавцям і прихильникам «Молодої України» щира подяка. Редакція і адм. «М.У.»

MOLODA UKRAINA

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Ціна 2.00 дол.
в США і Канаді

S N I H HEATING & COOLING

ВОЛОДИМИР СНІГ
Власник

11 Marmora St.
LONDON, ONT. N5Z 1Z4

Telephone
(519) 432-1983

N. - J SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road
LONDON, ONTARIO

N6L 1A6

(PRE-MIX CONCRETE)

"UKRAINA" VACATION RESORT INC.

"УКРАЇНА" ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ

Resort:

R. R. 1 (Gore Road), Dorchester, Ont., Canada N0L 1G0

Tel: (519) 659-2963

